

KÖZLÖNY,

hivatalos lap.

Megjelenik naponként egy — országgyűlés alatt több — nagy regál iven. Előfizetési díj a' folyó év hátra levő 6¼ havára helyben 7, vidéken 8 forint ezüst pénzben. — Elfizethető Budán a' kiadó-hivatalban (vár, Fortuna-utca, Jálcs-ház 132. sz. a. a' magy. kir. egyetem nyomdája mellett), Pesten Emich Gusztáv könyvkereskedésében és az ország minden kir. postahivatalainál. — A' szabott díjú hivatalos hirdetések és csatolmányok után a' szokott beiktatási és felvételi díjak fizetnek. A' meg nem szabott díjak hasábsoráért 5 p. kr. vétetik. Mellyekért eddig díj nem fiztetett, ezután is díjmentesek maradnak. — Magánhirdetések nem vétetnek fel.

Hadseregi parancs.

A honvédelmi bizottmány a hadügyministerséghez mult november hó 10-kéről 1980 sz. a. bocsátott rendeletében elvöl kimondotta: hogy jövőben a sor- és honvéd hadak, illetm- nyekre nézve is, egyenlő lábra állittassanak; az eddig időszakonként kimért hadipótlékok, tekintettel a' különféle haditegek és karokra szabályoztassanak; és az összes hadsereg minden ka- tonai egyéneknek, nem tekintve elhelyezésük különbségét, sem azt, hogy közvetlen az ellenség előtt, vagy a' különféle helyőrségek és várakban tesznek e' szolgálatot, a' jelen viszonyok közt, mind pénzül, mind természetben egyenlő illetmény szolgáltatassék ki.

Ennek következtében a' sorhadoal eddig fenálló illetmények, az önálló magyar hadügyministerség alkotása óta egyes hadosztályok részére ideiglenesen megengedett hadipótlékok, és a' honvédszázaljak részére az ideiglenes hadtanács utasításában kiszabott fizetések rang szerint kellően felvételvén, és egybehasonlítottván: a' fenkimondott elvhez képest mind a' béke — mind pedig a' jelenlegi háború idejére egy új illetmény - terv készített; irányul vétetvén, hogy eddigi illetményére nézve semmi katonai egyén rövidséget ne szenvedjen; az egyes tisztségek ré- szére eddig különféle címek alatt kimért javadalnak egy illeték összegbe vonassanak; minden díjknál a' krajczárookra és töredékekre kimérés elhagyatván, ezek forintokká egészittessenek; végre hogy a' havi díjas egyéneknél eddig béke vagy háború idejére természetben kiadtni szokott kenyérrészeket pénzületményeikhez számittassanak, és természetben csak annyi lótlap részle- tek adassanak ki, mennyire hosszas tapasztalás szerint az illető tiszteknak a' valósággal tartatni szokott lovak élelmezésére rendszeren szükségök van, a' többi lótlaprészeket pedig illetményeikhez szinte pénzül számittassanak.

Továbbá az alszázadosi, kisebbdijú hadnagyi, hadirnoki, és hadi tisztség, (az utóbbi mint már a' honvédelmi bizottmány november 30-karól 4104 sz. a. rendeletében helytelen- nek nyilvánított) az egész magyar hadseregben eltöröltetik, — és a' hadirnokok helyett 1-ső és 2-od rendü számvevő segédek tisztí ranggal, és illendő fizetéssel behozatnak; ezek első rendébe sorozandók mindazon hadirnokok, kik eddig az u. n. magasabb kincseti díj élvezetében voltak; — a' számoló személyzet további szabályozása és annak közelebbi meghatározása: jövőben hány számvevő segéd soroztassék a' két osztályba? következni fog.

Az egész munkálat öt táblázatra osztatik: az első tartalmazza a' vezéri kar illetményeit, továbbá minden törzs, és főtisztekeit öt osztályban, mellyek mindegyike az egyformán díjazott hadtesteket foglalja magában.

- A' második azon feleket, kik tisztí rangban állanak;
- A' harmadik a' havi díjas, azonban tisztí rang nélküli feleket;
- A' negyedik a' zsolddal ellátott egyénekét, végre
- Az ötödik az összes katonai hivatalnokokét.

Ezen táblázatok az elősorolt rend szerint bekövetkezett jóváhagyás után az egész magyar hadseregben időfokonként közzé fognak tétetni.

Ezuttal az itt mellékelt első táblázat az összes hadseregi és osztály parancsnokoknak azon meghagyással hozatik tudomására, hogy a' vezérek, törzs és főtisztek, 1849 dik évi január 1-től fogva, az eddig kimért és huzott illetmények helyett, mellyek a' jelen parancs által egyuttal megszüntetnek, az ezen első táblázatban foglalt új illetményeket húzandják, ennél fogva csak ezek számittathatnak fel.

Magátul értetődik, hogy ezen szabályos rendelet az elmult időre semmi esetben sem alkalmazható

Végül minden vezérnek s törzs- és főtiszteknak az ezen rendet minden részei és határozataiban hű követése szigorú kötelességévé tétetik, s a' katonai számvevő hivatalnokoknak meg- hatyatik, hogy minden alkalommal pontosan őrködjenek, miszerint ezen szabályos rendelet egész terjedelmében foganatosittatván, minden illetményi áthágás vagy eltérés, kötelesség, telkismeret és letett hivatalesküjknél fogva általuk meggátoltassék.

I. Illetményi kimutatás

a' vezérkari személyzetet, továbbá a' magyar hadseregi törzs, és főtiszteket magában foglaló

Rangfokozat	időben	Vezérkar		Tüzérség		Tábori kar Mérnöki kar Utázi kar Árkási kar Aknási kar Sajkási kar		Lovasság		Gyalogság Ménesi kar Ruházati kar Térparancsnoki kar Határőrség		Szekezési kar		Hadosztályok és időkülönbség nélküli		Másodrendü tisztel számára kimért vagy		Ut szállás bér naponként			
		havi	1 évi	nap	havi	1 évi	nap	havi	1 évi	nap	havi	1 évi	nap	havi	1 évi	nap	havi		1 évi	kemény	lág
		díj	lótáp	díj	lótáp	díj	lótáp	díj	lótáp	díj	lótáp	díj	lótáp	díj	lótáp	szállásbér	lág		fűtőfa	a' téli hat hó- napokra	
		frt	részletek	frt	részletek	frt	részletek	frt	részletek	frt	részletek	frt	részletek	frt	kr.	öl	szertint				
Hadvezér	1	340	4080	8	A' hadvezérnek jár havonként 340 ft. vagy évenként 4080 ft. vendég pénz, s így tézzen minden járandósága együtt havi 1000 vagy évi 12000 forintot.										1200	100					
Órnagyvezér	1	340	4080	8	A' főparancsnok órnagy vagy hadvezéreknek esetről esetre külön pótlék fizetés megenged- hető, Komáromvár parancsnokának 1000 forint vendégpénz jár.										800	66	40				
Ezredes	1	420	5040	5	250	3000	5	240	2880	8	200	2400	5	160	1920	5	600	50		50	
Alezredes	1	170	2040	4	170	2040	4	170	2040	7	150	1800	4	140	1680	4	400	33	20		
Órnagy	1	250	3000	3	140	1680	3	140	1680	6	130	1560	3	100	1200	3	300	25			
Első kapitány	1	195	2340	3	96	1152	3	96	1152	5	80	960	3	80	960	3	300	25			
Második kapitány	1	120	1440	4	70	840	4	70	840	4	70	840	2	60	720	2	150	12	30		
Százados	1	80	960	1	80	960	1	80	960	3	40	480	2	40	480	2	100	8	20	24	
Főhadnagy	1	60	720	1	60	720	1	60	720	3	40	480	2	30	360	2	100	8	20		
Alhadnagy	1	40	480	1	40	480	1	40	480	3	30	360	2	30	360	2	60	5		6	

Jegyzet. Könnyebb érthetőség és átlátás tekintetéből a' díjrovatban béke-fizetések kisebb, a' háború idejére kimérték pedig nagyobb alaku számokkal jegyzévk.

Általános illetéki elvek.

1. A' törzs- és főtisztek díjai minden hó 16-án, lótipilletményeik felhívónként előre kiszolgáltatandók.
2. A' köz-költségelapból (Unkostenfond) eddig kimért díjpótlékok, nemkülönben a' havidíjjal ellátott egyének részére kiadni szokott kenyérszeletek ezennel megszüntetnek.
3. Az előléptetés esetében egy évi, valamint az előd halálózása esetében három hónapi kevesebb fizetés, úgy a' megholt három havi díjának az illető hadipénztárba fizetése egészen megszűnik.
4. Mennyi ideig maradjanak a' szabadságos tisztek pénz és lótipilletményeik élvezetében, ez minden egyes esetben a' szabadság-engedélyben ki fog mondatni.
5. Az első tisztrangba előléptetett egyéneknek felszerelési pótlás fejében az álladalom részéről jár:
 - A' tüzérség-, a' tábori-, mérnöki-, utász-, árkász-, aknász- és sajkás karnál 100 ft.
 - A' lovasságnál 150 ft.
 - A' gyalogság-, ménes-, ruházati-, térparancsnoki- és szekereskarnál, valamint a' határőrségnél 60 ft.
6. A' lovastisztek számára átengedett szolgálatteljáró lovak, mint az álladalom tulajdonai, azok további használatára maradnak azon megjegyzéssel, hogy a' kimért lótip járandóságából kell tartatniok, jövőre azonban az első tiszti rangra előléptetett etéle egyéneknek szabaválasztásuk szerint vagy 120 pftnyi segély, vagy az általuk addig használt szolgálatteljáró tulajdonul engedték; mind a' két esetben azonbankivül élvezendek ezen tisztek az első kapitányi rang elnyeréséig havonként 2 pftnyi lótipjárót, mely a' kinevezési hónap elsőjétől az illető év végeig, továbbá pedig minden év január első napján az egész évre előre 24 pftal kifizetetik.
7. Minden ezeredi és zászlóalj segédtsízt, a' lovasságiak kivételével, kap az álladalomtól egy hátsaló megszerzésére egyszer mindenkorra 120 pftnyi előlegezést havi 5 pftnyi részletes visszafizetés mellett azon feltétellel, hogy ha e' hivatalra helyette más nevezetnének ki, mielőtt a' visszafizetés az álladalom részére megtörtént volna, utódja az álladalomtól csak az előde által már visszafizetett összeget, a' 120 pft tevő maradékot pedig közvetlen elődjétől igényelhetné, egyedüli kivételével a' halálózási esetnek, melyben az álladalom a' visszafizetést a' hagyományos tömegből követelni és az utódnak az egész 120 pftnyi összeget kiszolgáltatni fogja.
8. Egy teljes lótipilletmény, a' törzs és főtisztek részére ill 1/2 mérő zab, 8 font széna, és három font alm szalmából.
9. A' kimért lótipilletmények az illető tisztek választása szerint vagy természetben ingyen, vagy az egy részletre határozott 6 pftnyi váltságban vétethetnek ki.
10. Zászlóalj parancsnoki szolgálatot tevő századosok, vagy ezred és zászlóalj segédül alkalmazott gyalogtisztek, ebbeli alkalmazásuk idejére egy ingyenes lótip-részletet kapnak.
11. Megbetegedett tisztek, vagy azok nejei, és gyermekei, kik a' katonai kórházba felvétetnek, kórházi térítés fejében naponként 24 krajczárt fizetendek.
12. Börtönbe jött tisztek rangok elvesztéséig illetményeiket huzni fogják, de háborukor is csak a' békes időre kiszabottakat.

Pétery Máttyás, hadügyministeri tanácsos.

Nádasy Sándor, ezredes.
Helybenhagyatik.

Erdős Ferencz, őrnagy.

6047 Pest, december 21-én 1848.

A' honvédelmi bizottmány nevében

Kossuth Lajos, elnök.

Mészáros Lázár,
hadügyminister.

5436.

B. Sina György és János, a' képviselőháznak oct. 10-iki határozata alul, oly megjegyzéssel mentetnek föl, hogy az elsőnek fia b. Sina Simon, okvetlen Magyarországra jöjjön lakni.
Budapest, dec 20-kán 1848.

A' honvédelmi bizottmány üléséből.

Kineveztetnek a' honvédsereghez:

A' 2-dik zászlóaljhoz századosul: Gabányi István, Laczkovics Antal, zászlóaljbeli főhadnagyok. Főhadnagyul: Zitkovszki József, Krascsevics Sándor; segédül Dobos Sándor, zászlóaljbeli hadnagyok.

Számfeletti hadnagyul: Beöthy kor. biztos úr ajánlatára: Csintalan József, z-aljbeli honvéd.

A' 9-dik zászlóaljhoz számfeletti hadnagyul, Beöthy kor. biztos úr ajánlatára: Gallé Albert zászlóaljbeli tizedes.

A' 10-k zászlóaljhoz századosul: Thurzó Miklós zászlóaljbeli főhadnagy Főhadnagyul: Kaizer Ferencz, Somosy Albert, Csepely Károly, Schwarzer Ferencz, Kovásy Albert zászlóaljbeli hadnagyok. Alhadnagyul: Szády György, Druzsán István, Linczy Károly zászlóaljbeli altisztek.

A' 40-dik zászlóaljhoz főhadnagyul: Hangos János zászlóaljbeli hadnagy és segéd.

A' 41-dik zászlóaljhoz századosul: Perczel Oszkár, Forster Zsigmond zászlóaljbeli főhadnagyok.

A' Hunyady 13-ik huszár ezredhez főhadnagyul: Jan-kó N. 3-ik huszár ezredbeli hadnagy. Főhadnagyul: Vignyázó Rudolf, Igmándy Károly segéd, Bognár Gusztáv zászlóaljbeli hadnagyok. Hadnagyul: Beszédes János, Adamovics Ferencz zászlóaljbeli őrmesterek.

A' 47-dik zászlóaljhoz Perczel Mór tábornok ur felterjesztésére főhadnagyul: Szabó András zászl. hadnagy. Hadnagyul: Kugler Sándor zászlóalj. őrmester.

Az 55-dik zászlóaljhoz Vetter vezér őrnagy ajánlatára számf. századosul: Stankovich György n. ő. százados.

Az 56-dik zászlóaljhoz számfeletti főhadnagyul és segédül, Ordódy őrnagy ur mellé, Marsovszky Ignác n. ő. főhadnagy.

A' 62-ik zászlóaljhoz hadnagyul: Tóth József 4-dik z.-beli tizedes. Királyi Sándor, Szt. Iványi Kálmár, Bakács Sándor, Grosz Alajos 27-dik z.-beli őrmesterek, a' négy utóbbi Beöthy kor. biztos ur ajánlatára.

A' 4-dik zászlóaljhoz számf. főhadnagyul: Szerelmey Miklós z.-beli hadnagy alkalmazva a' h. u. m. táborkari osztályban.

Az 58-ik zászlóaljhoz főhadnagyul: Balogh Gáspár n. ő. segéd főhadnagy.

Segédül a' 4-dik hadmegye parancsnoks'ghoz Puskás Ferencz 33-dik z.-beli százados.

A' Károlyi 16-dik huszár ezredhez főszázadosul: Czigler György volt főhadnagy a' 9-dik h. ezrednél.

A' Bocskai 17-dik huszár ezredhez főszázadosul: Tersztyánszky Zsiga honvéd százados.

A' tüzérséghez hadnagyul: Kerndler Reinhold es. tüzérségi tüzemester.

A' 49-ik zászlóaljhoz

Századosul: Grisa Ágoston z.-aljbeli főhadnagy Főhadnagyul: Roth Jakab z.-beli hadnagy és segéd, Göntz Lajos, Heyn Lajos, z.-beli hadnagyok.

A' 42-ik zászlóaljhoz:

Főhadnagyul: Frauendorfer József, z.-beli hadnagy.

Visoczky zászlóaljhoz:

Századosul: Weruski Antal. Főhadnagyokul: Glatkovszky N., Toczyki Szaniszló. Hadnagyokul: Krobicki Victor, Pimi József, Zima Ferencz, Douaievski Victor, Kozakievicz Victor.

A' 20-ik zászlóaljhoz Pulszky ezredes ur ajánlatára: Főhadnagyul: Kolbasz Kajetan,

Az 59-ik zászlóaljhoz:

Főhadnagyokul: Pálincásy Rudolf volt főhadnagy, Dzwonkovszky Ede mint számfeletti, Nemegeyi őrnagyur mellé alkalmazva segédül.

A' 61-ik zászlóaljhoz Perczel Mór tábornok u. ajánl.

Hadnagyul: Kiss János z.-beli őrmester.

A' 35-ik zászlóaljhoz:

Hadnagyul: Halász József z.-beli tizedes.

A' 44-ik zászlóaljhoz:

Főhadnagyul: Recsegi István volt főhadnagy.

Az 56-ik zászlóaljhoz;

Századosul: Legmán Imre. Hadnagyul: Kisfaludi Gyula.

A' tüzérséghez:

Főhadnagyul: Schill Kristof tüzérhadnagy. Hadnagyul: Nike Károly tüzemester.

A' szekereszi karhoz:

Táborfuvári hadnagyul: Urban János, huszár őrmester.

Főorvosul Perczel Mór tábornok u. táborába: László Károly 2-ik z.-beli orvos.

Gr. Ráday őrnagy ur mellé n. ő. segédül főhadnagy ranggal: Novák Tivadar, volt huszár hadnagy.

Mind ezen kinevezések rang- és illetményre nézve folyó hó 16-tól számítandók.

Mészáros Lázár,
hadügyminister.

10775. szám.

h. u. p.

Mulhatatlanul megívántatván, hogy a' hadsereghez tartozó minden rendű orvosok, az előfordulandó csatáknál ne csak a' hely színén jelen legyenek, de egyszersmind szükség: hogy egy bizonyos jel által ott mindenkitől meg is ismertethessenek; rendeltetik, hogy valamint a' harcmezőn, úgy az ahhoz közel fekvő tábori kórházban is, minden orvosi és kórápolói egyén gombnyílásában mindenki által könnyen észrevehető fehér szalag viselni köteleztessék, — a' harcolók pedig ez iránt előlegesen figyelmeztessenek. Minek is szigorú, és semmi ok vagy szín alatt el nem mulasztható teljesítésére, minden hadosztály parancsnokok ezennel felszólítottanak.

Kelt Budapesten, december 24-én 1848.

A' hadügyministerium.

D. 1207. szám.

Szigoruan meghagyatik minden tiszteknek, kik vagy előléptettek vagy más ezre-be tettek által, hogy új állomási helyeiket haladék nélkül foglalják el.

Budapest, december 26. 1848.

Répassy Mihály
tábornok.

Hartman, jelenleg Keményfi József százados ur lemondása által a' hadi főtanonában, a' hadi földrajz, álladalom és földtéranti megismerést szék elfoglalására kineveztetik:

Brassai Samu volt kolosvári tanár.

Továbbá az első kétévre két felügyelő tiszt igényeltetvén — egy évi próba mellett kineveztetnek:

Weinhengst Ferencz nyugdíjas hadnagy, ki a' harcmezőn karját elvesztette; és Pongrácz László kitépott tiszt.

Jelentsék pedig magokat minél előbb az aligazgató urnál a' hadi főtanoda épületében, hol tudtukra fog adatni, mely napon kezdődik hivataluk, és mely naptól fog számítatni illetményök.

Budapest, december 24-kén 1848.

A' hadügyminister úr távollétében
Nádasy Sándor,
ezredes.

Vizsgálati eljárás

a' növendékek felvétele alkalmakor a' hadi főtanonodába.

A' hadi főtanonának megnyitása jövő évi január hó 7-kén országos határozat által meg levén alapítva; a' felveendő növendékek, a' számtan-, földleírás-, történettan-, fogalmazásban; nem különben némelyek, kik a' rajzolásban, s idegen nyelvekben jártasak — meg fognak vizsgáltatni.

Mint ahogy pedig a' vizsgálatra bocsájtandó folyamodók száma igen nagy, és a' szóbeli vizsgálatok hetekig tarthatnának: az időpazarlás jelen körülmények közt igen helytelen lenne. Ennélfogva az írásbeli probatétel, mint sokkal inkább kimerítőbb a' szóbelinél, fog a' hadi főtanoda rendszerében alkalmaztatni, mint következik:

Vizsgálatra csak azok bocsájtathatnak, kik a' Közöny hivatalos lapnak 166-dik számában közhírré tett követeléseknek megfelelnek.

Jövő évi január 3-kán a' vizsgálaton meg jelenni kívánó folyamodók, reggeli órákban, a' hadi főtanoda íródjában magokat jelentik s beiratják; január 4-kén reggeli 8 órakor a' főtanoda második emeletében, a' felsőbb tanfolyam 2-dik évi tanteremében megjelennek.

Mind a' két ház meg fog kéretni, mindegyik külön követek küldésére, a' vizsgálatra; hogy az egész eljárásról magoknak tudomást szerezvén, az országgyűlésnek meg vihossék, miszerint a' vizsgálat minden részrehajlás nélkül ment végbe.

Ezen képviselő urak, mint ellenőrök, az aligazgató és tanítókkal egy asztalnál ülven, az aligazgató elnöklété alatt, a' vizsgálati bizottmányt képezik.

Minden vizsgálandó a' mint a' terembe lép, a' bizottmány elébe áll, és neve bejelentése után egy lapot kap, melyen az egyik vizsgálandó tárgyból egy kérdés leszen; ezen lappal egy helyre utasittatik, hol a' legnagyobb csendességben a' kérdést ugyanazon lapon a' bizottmány jelenlétében ki dolgozni fogja, s a' mint elkészül levét alá írja, azt az elnöknek át nyújtja.

Az elnök ezen munkát az illető tanárnak megbírálás végett átfogja küldeni, és a' vizsgálandónak egy másik lapot ad megfajteni, és így tovább.

A' vizsgáló tanár azonnal a' munkát át veszi, s megbírálván, alája az osztályjegyet teszi (kitűnő, jó, türehető, rossz, igen rossz, semmi) a' megbírált felelet az elnöknek át adatik, ki azt a' képviselő mint ellenőr uraknak be mutatja: ezek a' hadi főtanoda bírálják-kézesítik, ki az osztályjegyet azonnal a' vizsgálati jegyzőkönyvbe be iktatja.

A' mint egy vizsgálandónál minden rovatok be lesznek töltve, a' jegyek összeszám ttatnak. Jelent pedig:

	kitűnő	jó	türehető	rossz	igen rossz	semmi
Számvetésből	15	10	5	—	5	—
Föld ajból	9	6	3	—	3	—
Történeti tanból	9	6	3	—	3	—
Fogalmazásból	12	8	4	—	4	—

p. o. a' ki a' számvetésből rossz, fő drajzból jó, történet-tanból kitűnő, fogalmazásból türehető, annak számítási jegyei következendők — 5 + 6 + 9 + 4 = 14.

A' vizsgálati jegyzőkönyvbe, a' probatétők bizonyítványai rovatos kivonatban be iktattatnak; egy vég fő rovatban ezen bizonyítványokból merített következm ny megmutatja: ki érdemi a' felvételi ajánlást ezen kitéttel „különösen ajánlható, ajánlható, fel fogadható; nem ajánlható, épen fel nem fogadható.“ Az épen fel nem fogadhatók a' vizsgálatához sem bocsájtathatnak.

A' bizonyítványok külön asztalon lesznek a' probatétel alkalmakor, hogy az országgyűlés küldöttjei, a' megbírálás helyességéről tetszés szerint meggyőződhessenek.

Az írásbeli bizonyítványok, vagy ki dolgozat szerint be mutatott ügyesség, szinte az írás neme, nem különben a' nyelvek is számítandók. Az írás neme a' beadott munkákból bírálattal meg. Az idegen nyelvekre nézve minden egyén, ki az

előadottakban járatos, a fogalmazási példa alatt ugyanazon példánynak egy részét az idegen nyelvekben is kidolgozandja; a rajzban gyakorlottak a tudományos kérdések megfejtése után, egy külön papíron, írónal egy kis rajzot készíteni kötelesek.

Az írás neve és a nyelvek, mint a földrajz; a rajz pedig a fogalmazási számokkal lesz megjelölve. A mint egy folyamodó, minden vizsgálati munkáját be végezte, azonnal nyert osztályzati jegyei, az ellenőr urak jelenlétében a fentebbi módon számmittatnak össze.

Egy külön íven, a vizsgálandók egymásután, és osztály szerint t. i. állami alapítványi, saját költségen, össze íratnak és mindegyikhez a nyert összes szám beíratik.

Egy másik íven a probatévők, tehetségi rendben számokkal j. gyeve felírattak, úgy hogy a legnagyobb számmal bíró jegelső lesz, melléje még egy különös jegyzés-rovat huzatik.

Ezen eredmény, az aligazgató és a vizsgálatnál működő tanároktól alá írva, s az ország képviselőitől elenjegyezve a hadügyministeriumnak következő napon t. i. január 5-kén be fog nyújtani.

Január 6-kán a Közlöny hivatalos lapban a felvett egyének kihirdetnek, január 7-kén pedig a mindenhatóan segítségével az intézeti előadások meg fognak kezdeni.

Decemter 25-kén 1848.

A hadügyminister ur távollétében,
Nádasy Sándor, ezredes.

460
R. P. K.

Az országos honvédelmi bizottmánytól.

Ideiglenes rendelet az útlevelek tárgyában.

A' belbélke biztos fenttarthatása végett rendelkeztek:

1. Az ország határán át, ki- s beutazók s az ország kebelében bárhol járók, kivétel nélkül, érvényes útlevéllel ellátva lenni kötelezettenek.

2. Utlevél érvényességére azon kívül, hogy magyar nyelven legyen szerkesztve s nyomtatva, kívánatlik:

- a) személyleírás,
- b) saját kézírás,
- c) honnan hova utazás helyének megnevezése,
- d) érvényesség ideje,
- e) utazás czélja,
- f) útítársak megnevezése s azoknak szinte kimerítő személyleírása,

g) kelte és a kiadó tisztviselő olvasható aláírása, s hivatalos pecsétje.

3. Azon járásbani utazásra, melyben az utazni szándékozó lakik, az illető helység- vagy városbíró és jegyző aláírásával s a község pecsétjével megerősített. l' alatti minta szerint, a' megye más kerületeibe vagy járásbani utazásra az illető járásbani szolgabírák, a' megyén kívül az ország kebelébeni utazásra a' megye, vagy rendezett tanácsal ellátott városi hatóságok elnökei adhatnak csupán útlevelet a' szerint.

4. Magyarország határán kívüli utazásra mulhatlanul a' honvédelmi bizottmány útlevele szükségesletik.

5. A' 3. dik és 4. dik pontban említett hatóságokon kívül bárki által kiadandó útlevelek érvénytelenek.

6. Kormányi útlevél kinyerésére szükség, hogy a' díj eleve lefizetése mellett a' hatósági elnökek a' folyamodó személy leírása, utazási czélja s ideje, úgyszinte a' beutazandó tartományok neve feljelenítés mellett közvetlenül a' honvédelmi bizottmány rendőri osztályához felírjanak, mely esetben a' kiadandó útlevél kézbesítés végett oda küldetik vissza; vagy pedig ha az utazó egyén személyesen kívánja kivenni a' kormánytól, ez esetben illető hatósága által szabályszerűleg kiadott útlevélét előmutatni tartozik, melybe a' kiadó hatóság által eleve beirandó: hogy folyamodó hovászóló útlevél kinyerése végett utasítatik a' honvédelmi rendőrséghez.

7. A' hatóságok utján kért útlevelekért járó díjak a' legközelebbi bármelyik álladalmi pénztárba (mint s' s 30-ad s a' t. hivatalokba) lefizethetők, mely esetben azon hivatal nyugtatványa lesz felküldendő avagy készpénzben közvetlenül is felküldhetik.

8. Ipartűz ifjakknál a' vándorkönyv útlevél erejű, mely, miként az útlevél, kizárólag csak a' törvényhatóság által adathatik ki, és az országban utazásra a' hatósági elnök, külföldre pedig a' budapesti kormány által láttaoztatik; ez okból vándorkönyveket a' czéhek többé egyáltalában ki nem adhatnak, hanem ezek bizonyítványára az illető törvényhatóság.

9. A' vándorkönyvekben a' személyleírás minden rovata kiegészítendő, s a' külföldre utazók biztosítása végett szabályszerű fordítással ellátandó, és a' vándorkönyv zsinorral áthúzatván, a' kiadó hatóság által lepecsétlendő s aláirandó.

10. Utlevél-díj a' kerületekben 10 pkr., a' megyék- vagy városokban 20 pkr., az álladalmi útlevelekért pedig 4 pftban akként alapítatik meg, hogy ezenfelül bármit is igényelni tiltatik, a' szegények részére pedig ingyen adassék. A' vándorkönyvek ára 20 kr. pengőben. Láttaozásért semmi díj sem járván.

11. Külföldiek magok igazolása után bocsátatnak az országban keresztül utazásra, de kiűzött útvonalokról a' láttaozó állomáson igazolás és bejelentés nélkül eltérniök tiltatik, különben mint rendszegők tekintetnek.

12. Utlevelekre a' határszéli harminczad- s vámhivatalok, az ország kebelében pedig, nevezetesen a' kir. városokban a' rendőri, illetőleg kapitányi hivatal, a' kerületek s megyékben az illető hatóság által kijelölendő nagyobb s' főútvonalon levő helyeken pedig magok a' törvényhatóságok felügyelői tartoznak.

13. A' felügyelő hivatalok az útlevelek érvényességét a' főnebbi szabályok értelmében megvizsgálják, az érvényeseket láttaozzák, a' gyanusokat pedig, a' körülmények szerint vagy letartatják, vagy visszaútasítják.

14. Kisebb hiányokat, mint személyleírás valamely hiányzó rovatát, a' láttaozó felügyelőségek kiegészíteni tartoznak.

15. A' felügyelő harminczad és határszéli vámhivatalok eddigi rend szerint az utazók névjegyzékét az országos rendőrhivatalhoz hetenkint pontosan beküldeni kötelesek.

16. Utasokat szállító bár minő hivatalok és intézeteknek, mint posta, gyorskocsi, vasut, gőzhajó s más e' féléknek szabályszerű útlevél nélkül utazókat bármi szín alatt felfogadni tiltatik; az útlevéllel ellátottakat pedig az útlevelükben feljegyzett útvonalon kívül másfelé szállítani és több vagy más egyént, mint az útlevelében írva van, sem felöggdni, sem tovább vinni nem szabad.

16. Midőn valamely utasnak útlevele utazás közben elérvenytelenül, azt csak akkor lehet más hatóságnak új útlevéllel felcserélni, ha elkésésének okát igazolandja; mely esetben útlevelében megnevezendő azon hatóság, melynek elérvenytelenül útlevelére az utra új útlevéllel ellátott, és az illy útvelek csak lakhelyeire visszatérésre s lehető legrövidebb időre adathatók.

18. A' katonai hatóság alatti egyénekre nézve a' hadügyministerium rendel-te épségben tartatván.

19. Jövő 1849. év január első napjától ezen rendelet mulhatlanul életbe léptetendő.

Kelt Budapesten, dec. 22-én 1848.

Az országos honvédelmi bizottmány tagja
Madarász László.

460.
R. P. K.

szám. 7.
Községi útlevél.
N. vármegye. N. járásában.

Utazó vezeték és keresztneve	Utítárs
Életmódja	
Vallása	
Állapota	
Születéshelye	
Lakhelye	
Életkora	
Termete	
Arcalakja	
Arcszíne	
Haja	
Szeme	
Szája	
Orra	
Szemöldöke	
Bajusza	
Szakálla	
Ruházata	
Különböztető jelei	
Nyelveket beszél	
Saját kézírása	
Utazási czélja	
Érvényes	
Kelt	N. N. bíró. N. N. jegyző. (Község pecsétje.)

460
R. P. K.

szám. //:
N. vármegye vagy város
Útlevele.

Utazó vezeték és kereszt neve	Utítárs
Életmódja	
Vallása	
Állapota	
Születéshelye	
Lakhelye	
Életkora	
Termete	
Arcalakja	
Arcszíne	
Haja	
Szeme	
Szája	
Orra	
Szemöldöke	
Bajusza	
Szakálla	
Ruházatja	
Különböztető jelei	
Nyelveket beszél	
Saját kézírása	
Utazási czélja	
Utazik más alkalmatosságon?	
Utazik hová?	
Érvényes	
Kelt	N. N. (Tisztviselő rangja s hivatalos pecsétje.)

460
R. P. K.

Az orsz. honvédelmi bizottmánytól.

Az utazók és vándorlókra nézve kiadott rendelet másolata azzal tétetik önszöknek mellékletben által, hogy ezen szabályokat pontosan megtartván, egyszersmind felügyelettel legyenek, miként 1-ször Az útlevelet kérő egyén közalóját rendszeren lerögtte-e?

2-ször Nem tartozik-e katonai sorozat alá? mely két esetben mig kötelességének eleget nem tesz, útlevéllel el ne látassék.

3-szor A' szabályok 12 ik pontja értelmében a' kebelökben fekvő nagyobb, s a' népesebb országutak tekintetbe vételével legalkalmasabbnak találandó útlevélvizsgáló helyeket kijelölvé, mikénti rendezésről legfeljebb 14 nap alatt jelentésüket mulhatlanul felterjesszék.

4-szer Az ipartűz ifjak részére kiadandó vándorkönyveket csupán innen kért s bélyegezett példányokban lehetven jövrre kiadni, ennélfogva azt utánnomatni tilos; miokból azok 20 p. kr. díj beküldése mellett innen lesznek megzerezhetők, s új évtől kezdve csak az eképen kiadott vándorkönyvek lesznek érvényeseknek tekintendők; ennélfogva a' körülbelüli szükségellendő példányok mennyisége iránt ide azonnal jelentést tegyenek.

Kelt Budapesten, decemb. 22 kén 1848.

Az országos honvédelmi bizottmány tagja,
Madarász László.

514
R. P. K.

**Az országos honvédelmi bizottmánytól.
Rendelet a' hatóságokhoz.**

Miután igen sürően jönnek a' jelentések kebelökben kereseteni rendelt, és fel nem talált egyénekre: — a' dolog egyszerűsítése tekintetéből oda utasítatnak a' hatóságok, hogy csak azon keresettekről, vagy körözettekről tegyenek jelentést, kiket megyéjükben feltalálnak.

Pest, dec. 24-én 1848.

Az országos honvédelmi bizottmány tagja:
Madarász László.

7256

1677

Félbe szakadván egy ideig Budapest és Lőcse között az eddigi rendes postai közlekedés, ennek helyreállítása czéljából Lőcse és Rozsnyó között, és ez uton Lőcse és Budapest között további intézkedésig hetenkint négyszeri rendes levélpóstajárás fog életbe léptetni.

Kelt Budapesten, december 26 án 1848.

Országos honvédelmi bizottmányi tag:
Madarász László.

Köröztetés.

Rabely Dénes Eszterházyféle zászlóaljbeli főhadnagy, ki már Komáromban elfogatván, mint fogoly a' porkolábtól megszökött, de föltalálata után december 14-én katonai őrizet alatt Pozsonyba, s onnan Budapestre kísértetett, itt másodsor szökött meg a' fogházból.

Minden törvényhatóságok s helységek előjárói tehát ezenel hivatalosan fölszólítatnak a' nevezett szökövényt, Rabely Dénest, ha föltalátatnék, elfogni s a' legközelebbi katonai parancsnokságnak átadni.

Görgei tábornok megbízásából
Birsy százados,
karségéd.

3-3

Adakozások.

Érsekújvár városa 4148 ft 26 krt pp. egy évre kamat nélküli kölcsönkép adott az álladalomnak; mely nemes tetteért fogadja a' város a' haza és kormány nevében a' legészintébb köszönetet.

Kelt Budapesten, dec. 25 én 1848.

A' honvédelmi bizottmány.

6674

e.

Ferenczi Lajos 5 darab aranyat természetben tett le a' kormány előki iróadában, olly meghagyással: hogy azok, fejkint a' feldunai tábor olly közvitaei közt osztassanak ki, kik magokat valamely csatában vitézül kitüntendők; az említett 5 darab arany rendelkezése helyre ezennel Görgei Arthur tábornok urhoz kiosztás végett elküldetett.

Kelt Budapesten, dec. 26. 1848.

kormányelőki titkár,
Stuller Ferencz.

F. 10676 szám.

P.

Tolnamegyei Szent-Lőrincz kevség jegyzője Grosch György felszólításra ezen helység lakosai a' honvédok számára 95 darab jó inget, 100 darab ollyan gatyát, és 18 darab kendőt adtak össze.

Köszönet a' nemes lelki adakozóknak, és az öket e' nemes áldozatra buzító jegyzőnek.

Kelt Budapesten, december 23 án 1848.

A' hadügyministerium.

10678 sz.

F. p.

Feljegyzése Szepesvási város azon hűlgyeinek kik a' magyar hadsereg számára fehér ruha neműeket ajándékoztak, s kiknek honleányi buzimukért, s nemes eselök detökért a' haza s emberiség nevében foró köszönet nyilváníttatik. Kalbrenner Karolyné, Szaltzer Lajosné, Szaltzer Ágostonné; Molitor Samuné, Pozevitz Vilmosné, Krivatsy Jánosné, Klopsch Karolyné mindegyik 2 inget és 2 lábravalót, Somp Jánosné 2 ing 2 lábravalót és 2 font tépetet, özvegy Jávoszky Julianna, Terray Mihályné, Feiszényi Andorné és Schmitzer Sándor 2 inget. — Stivanitzky Mártonné, Stavanitzky Jánosné, Schlesinger Jánosné, Krivatsy Mártonné, Greinzer Vilmosné, Scanneler Jakabné, Stephan Sándorné, Brutovszky Mihályné, Schmitzer Jakabné, Pozevitz Jánosné, Süber Jakabné, id. Fürst Mártonné, ifj. Fürst Mártonné, Főrtater Tófnóné, Fajt Jánosné, Rudolf Tóbiáné,

Ambrozi Mártonné, Novabilszky Ferenczné, Hradeczy Emilia k. a. és öz. Krivatsy Samuné, Szaltzer Imrené, Prihradyné, Róthné, Sachoné, mindegyik 1 inget és 1 lábravalót; Weisz Mártonné, Pigen Jánosné, Kotzka Istvánné, Hajder Alajosné, Beller Samuné Piger Samuné, Volni Andrásné, Csiszár Györgyné, Witkotzy Józsefné, Csurilla Györgyné, Stephani Amalia k. a. Ószokunay Jánosné, Keiszné, Hertskóné, Fink Andrásné 1 inget; Stephány Lajosné, Toperczer Daniné, Fürst Jánosné, Neupauer Jánosné, Fürst Jakabné, Gedson Justinné, id. Branstetter Jozsefné, Kaizer Jánosné, Hlebik Jánosné, Gallschneider Jánosné, Spak Andrásné, Lechnitzky Józsefné, Kompauer Györgyné, Danko Jánosné, Stephani Fanka, Fürst Katalin és öz. Petsiszné, Bélerné, Szatoriszné, Krivatsy Györgyné 1 lábravalót; Schön Adolfné, öz. Baichelyné 1 lepedőt és 1 lábravalót; öz. Kunay Jánosné 2 lepedőt, és Kunay Imrené 5, Weisz Vilmosné 9, Stephány Jánosné 8, Krivatsy Frigyesné 3, Kovalyné 2, Dérnerné 2, Karkoss Istvánné 4, Stijavnitzky Ignáczné 3, Petko Józsefné 3 rőt vászont, és Szekerák Mártonné, Kresztiankoné, Fürstné, Farkasné, Jancsovitsné, Kussinszkyne, Pischeloi, ugymint többiek a' fennevezettek közül tépetet és sebkötésre való ócska fejjerruhát Mindössze ajándékozott 63 ing, 61 lábravalót, 4 lepedőt, 6 font tépet, több kötésre való darabok és 55½ rőt új vászon.

Kelt Budapesten, dec. hó 23-án 1848.

A' hadügyministerium.

10614
F. p.

Névjegyzéke

Ujbányaváros azon lakosainak, kik a' honvédsereg számára fehéruhaneműket, és pénzt ajándékoztak u. m.

Tichy József 2 gatyá, Mocsigai József 1 ing 1 gatyá, Thall Antal 1 ing 1 gatyá, Ernst Ferencz 1 ing 1 gatyá, Raicz János 4 rőt gyolcsot, Szekerák János 1 ing 1 gatyá, Pasztvay Amalia 30 krt, Dogek István 4 rőt gyolcs, Flakovits János 1 ing 1 gatyá, Polczér János 1 lepedő, Biellik Katalin 25 kr, Jakuss 50 kr, Truszka Jakab 1 ing 1 gatyá, Kositzky József 1 gatyá, Sztachó 18 kr, Kositzky Bódog 26 kr, Mocsigay Ferencz 1 ing 1 gatyá; Medvegy András 6 kr, Demeter Jancsok 1 gatyá, Zimán Máttyás 6 kr, Mocsigay József 50 kr, Knop Maria 25 kr, Halota 30 kr, Dorota Mária 3 rőt gyolcs, Orgonás Alajos 1 lepedő, Brlay Maria 1 gatyá, Sztár József fazekas 12 kr, Hritz Samu 25 kr, özvegy Knop Anna 1 gatyá, Litsko János 1 rőt gyolcs, Dubay Sándor 1 gatyá, Luptak István 1 fr 30 kr; Schenko Terezia 1 gatyá, Adamek József 1 gatyá, Vaisz János 1 gatyá, Molnár Gergely 1 gatyá, Polkoráb József 1 gatyá, Pracznér János 1 ing 1 gatyá; Pokorny Ferdinánd 1 gatyá 3½ rőt gyolcs, özvegy Faura Anna 2½ rőt gyolcs, Poltz József 1 ft 36 kr, Potskay András 1 ing, Flugler János 1 gatyá; Vaura Alajos 1 ing, Fleischer Márton 1 ing, Vagner Rudolf 2 ing, Szabó József 1 ing 1 gatyá, Tome kalapos 1 ing, Flugler Mária 1 lepedő, Jamblich János 1 ing, Gross János 3 rőt gyolcs, Bents István 1 ócska lepedő, Schneider Mihály 52 kr, Havas Tamás 12 rőt gyolcs, Gajdossik Raffus 1 ing 1 gatyá, Uhlyarik János 1 ing 1 gatyá, Horetzky Ferencz 2 gatyá, Beress János 1 ing 1 gatyá, Irgina Pál káplán 1 ing 1 gatyá, Troszt József 1 ing 1 gatyá, Godtvaldt János 1 ing 1 gatyá, Rauch János 1 ing 1 gatyá, Orgonás János 1 lepedő, Jarko ich József 2 ing 2 gatyá; Staindl Lipót 2 gatyá; Plachner Ignác 1 lepedő, Szokolly József 2 gatyá, Olik Mihály 1 ing 1 gatyá, Petyko János 2 ing 2 gatyá; Valló József 1 ing, Stimer Ignátz 2 ft 30 kr, Sebestyényi Sigmund 3 ing 3 gatyá, Komma János 1 ing 1 gatyá, Lajstrik 2½ rőt gyolcs, Dodek József 2 rőt gyolcs, Hoffman 1 ing, Spada István 1 gatyá, Bucznjakovszky Hipolit 1 ing 1 gatyá, Bogdányi András 1 gatyá, Hyper Molnár 1 gatyá, Szkula fazekas 25 kr, Blazsek posztos 1½ rőt gyolcs, Horik kalapos 1 ing, Gledony János 1 ing 1 gatyá, Kalina János 1 ing 1 gatyá, özvegy Obzeika 2 rőt gyolcs, Schaly Márton 1 ing; ifjabb Polczér János 1 lepedő, Gelner János 5 ing, Polony 1 ing, Spengler József 4 ft 10 kr, Pittner Ferencz 1 ing, Truszka Márton 15 kr, Nixa Jakab 12 kr, Rogovszky János 1 ing, e' városbeli csúrgazdák 66 ing 62 gatyát.

Az ajánlott 's a' bejött készpénzen vásárolt vászonból — varratott 24 ing, 11 gatyá, 2 lepedő, összesen 134 ing, 128 gatyá, 9 lepedő.

Melly hazafiai adományaikért, a' haza nevében hálás köszönet nyilváníttatik.

Budapest, decemb. 23. 1848.

A' hadügyministerium által.

10673
F. p.

Jegyzéke

Azon ruhaneműeknek, melyek Csányi László főkörmánybízott úr felhívása következtében a' hadsereg számára ajándékképen és a' honvédelmi bizottmányhoz felküldettek u. m.

Kovács Endrétől 100 ing 100 gatyá, Pozsony megyétől a' katonaság számára 5190 ing, 6524 gatyá, 54 mellény, 28 nadrág és 22 kapca, ugyan attól a' katonai kórház számára 357 ing, 277 gatyá, 37 lepedő, 27 zsebkendő, 14 ing, 37 font tépet, ugy annak a' megyei önkintések számára: 190 ing 170 gatyá. Mosonból Imely által: 25 ing, 25 gatyá; magán ajándék: 46 ing, 40 gatyá, 6 lepedő, 2 párna, 1 zsebkendő, 6 kapca, 3 font tépet, pozsonyi zsidó közönségtől 167 ing, 172 gatyá, 17 lepedő, 9 zsebkendő, 7 kapca, 15 font tépet, 1 pár harisnya, 4 nyakkendő, 158 pólya, 7 törülköző; Győrme gyétől: 451 ing és 484 gatyá. Csalóközből 62 ing és 62 gatyá; b. Splényi Iborától 6 ing és 6 gatyá; Kovács biztostól 28 ing, 30 gatyá; Ursula rendbeli apácáktól 7 ing, 9 gatyá. Kriehof Karolinától 6 ing, 6 gatyá. A' váltóörvénysek által 72 ing, 72 gatyá. Luzsinszky k. b. által: 175 ing, 197 gatyá, 7 mel-

lény; gr. Andrassy Györgynétől 12 ing, 12 gatyá. Mosonmegyétől 600 ing és 570 gatyá; ugyanattól 66 ing, 60 gatyá. Moson megye hőlgyeitől 133 ing, 110 gatyá és 5 mellény; Győr városától 131 mellény, 148 nadrág, 88 p. avult bakancs, 5 kapca, 13½ font tépet, 3 p. harisnya, 2 nyakkendő, 15 pólya; b. Luzsinszky Pálnétól 12 ing, 12 gatyá. Pozsony városától 200 ing, 200 gatyá, ugyanattól 292 ing, 218 gatyá, 41 font tépet. Nyitra megyétől a' 16-dik honvéd zászlóalj számára: 148 ing, 153 gatyá. Sopronmegyétől 229 ing, 233 gatyá. Bazin városától 97 ing, 89 gatyá. Óvártól: 62 ing, 61 gatyá. Moson városától 133 ing, 110 gatyá, 5 mellény, 10 kapca. M. Óvár városától: 62 ing, 61 gatyá. Barsmegyétől 1414 ing, 1414 gatyá, ugyanattól 400 avult ing és 400 avult gatyá, összesen: 10,742 ing, 11,677 gatyá, 212 mellény, 176 nadrág, 60 lepedő, 2 párna, 37 zsebkendő, 60 kapca, 87½ font tépet, 4 p. harisnya, 6 nyakkendő, 208 pólya, 7 törülköző, és 6 p. kesztyű.

Ezen adományokért a' nemeskeblű adakozóknak a' haza és emberiség nevében őszinte köszönet nyilváníttatik.

Budapest, december hó 23-án 1848.

A' hadügyministerium által.

Hivatalos tudósítások.

I.

6600

Balogh János kormánybiztos úr következőről értesít: Horváth, a' nórgrádi zászlóalj őrnagy Tarzovikáról egy könnyű rándulást tón a' Morva határszélek felé, és 21 foglyot puskákkal 's egyebekkel is felszereltek szerze hazánkuk. A' foglyok egy része osztrák sorkatona, más része az ugynevezett Financz-Wache-ból való.

Pest, 1848-ik évi december 25 én.

a' honvédelmi bizottmány elnöke.

II.

6604

Czeccz tábori főnök Zsibórol december 20-ról 1848, jelenti, hogy a' Szamos völgye az ellenséges csapatoktól megtisztított.

A' működő sereg, mely egy zászlóalj székely egy osztály Máttyás huszár, 1 század erdélyi nemzetőr és 2 ágyúból állt, reggel 6 órakor indult ki Zsibórol, a' többi sereg és 2 ágyú Zsibó fedezésére hátramaradt.

Az el csapatot Bethlen Gergely őrnagy, a' közép csapatot Mikes ezredes, a' tartalékot pedig Kemény Farkas őrnagy vezeté.

Az előcsapat hátran nyomult előre, ez alatt egy osztály Máttyás huszár Szabó Ferdinand százados vezérével alatt Borsóvat elfoglalta 's felgyújtá, 's az ellenség Szurdok és a' körötte fekvő halmokat a' Szamos balpartját megszáta, és Juhá z százados az ellen háta megé Tihó elfoglalására 's felgyújtására, — hogy sehol se legyen az ellenségnek maradása — küld-tett; a' csata itt megkezdett. Az ellenség erősen tartá magát száma 9—10 ezer ből állott a' népekkel együtt 's fél ór. múlva a' tér miénk volt; két székely ezredbeli köztitész n-héz. a' tűzmes ter, és a' tudóító tábori főnök könnyű sebt kapot; az ellenség a' legvadabb futással rohant szét az erdőbe; Horváth százados egy escadron huszárral ment üzésükre, mi az ellenség zavarodását még inkább emelé; a' gyalogság benyomult minden akadályok daczára az ellenség falvába, és azokat felgyújtá.

Kitüntettek magukat Mikes ezredes, Bethlen őrnagy, Harányi tűzmester, 's Fejér Ignác gyalog székely ezredbeli őrmester, ki a' Szamoson 8 önkintesen ajánkozott társaival átment, Szurdokot felgyújtá és egész Csokmányig nyomult elő; dicseretet érdemelnek a' Máttyás huszárok 's a' székely zászlóalj vitézei.

III.

6501

Hodossy Miklós korm. bizos, N.Váradról dec. 22-kéről, következő tudósítást közöl:

Táborunk az ellenséget Csucsánál Kraszna felé visszaverte és állása régi helyzetében megmaradt; de 19-kén az ellenség segítséget kapván, Kraszna és Hunyad felé támadá meg táborunkat, 's dicseretere legyen mondva, sokkal kevesebb számu seregünk, a' nagy számu ellenséget mindkét felől ismét visszaverte. E' csatában semmi veszteség halottakban, de fájdalom derék alezredesünk Baumgarten jobb lába térd közepén átlövetett; a' nem kis golyó Csucsán vétetett ki sebéből, de a' lővés nem veszedelmes. — Az ellenség közül elfogatott, 40 oláh, több katona, egy ló, egy mu. itziós szekér, mellyen több töltések, kardok, egy székely tiszt egyenruha, és mintegy 350 pft találatott; mennyien eshettek el és sebesítettek meg az ellenség részéről bizonyosan nem tudhatni, annyi bizonyos, hogy könnyű lovas német ezredbeli őrnagy gr. Sain-Quentin (francia születésű) feje székkel lövetett, új szép sisakja, mellyon a' halálos lővés látszik, elhozott; testét a' mi katonáink valamely faluba vitték.

A' csucsai állomás, mely a' szorosokra nézve fontos állomás, ismét kezeink között.

IV.

A' nagy szombati csata részleteiről szükségesnek tartjuk, még Guyon ezredes később érkezett jelentéséből a' következőket közölni:

Tüzereink ágyúkat nem hagyák el, hanem az ellenséges szuronyok által dicó hálállal mutak ki. Uteparancsnok Gruber kapitány és Imely főhadnagy halála, vagy elfogatása. minden derék vitézre mélyen, szomorítólag hatott, annyival in-

kább, mert ütőgöket még azon perczen sem hagyták el, midőn már a' felezet eltávozott; hanem vitéz katonák és hű hazafiak módjára hejt álltak. Ezen becületes tisztek sorsáról — a' haza nagy fájdalomra — semmi sem tudatik. Vitézségben kitüntették magukat, mikint említve volt: az Erneszt gyalogság Me-schedig kapitány parancsnoksága alatt, az első honvéd zászlóalj és első osztály a' Guyon-zászlóaljából, kik vitézségök és elhatározottságuk által az ellenség előnyomulását meggátolták.

V.

6622

e.

Gróf Batthyányi Kázmér dec. 22-kéről 1848 Eszékéről következő tudósítást küldött a' csepéni útközetről:

Értesülvén a' gróf, hogy az ellenség, ki a' Dráva jobb partján Eszék felől bekerítve, 's a' körül levő helységeket megszálla tartja, — Csepén faluban nagyobb erőt von össze, 's azt főhadiszállásul kiűzve körülánczolatja, — az említett falu felé, melly Eszék felől 1 mérföldnyire fekszik, az ellenség onnani kiszorítására a' várórség egy részével f. hó 19-én egy hadjáratot intézett.

E' sereg két részre osztott; egyik részét vezénylő Rác őrnagy, 's reggeli 3 órakor kiindult, állván a' sereg 1 század Hunyady, 1 század honvéd az 51-ik zászlóaljából, egy szakasz tolnai lovasból ágyúfedeztetül és 4 ágyúból, ezek Ténye és Derzanicze felé, megkerülvén az ellenséget, rendeltetése szerint hátuljában 's jobb szárnyán támadták meg; Tényén egy ellenséges előőrsüt — egy őrmester 14 pétervárad határból állót — fogtak el, onnan akadály nélkül haladtak egész Csepén közelebe, hova 11½ órakor érkeztek; itt azonban már az erdőt levágott fákkal eltorlaszolta, az útakat felárkolvá, a' falut elszánczolta, több urasági 's a' czukorgyári két emeletes házat megerősítve, ágyúkkal, ellenséggel sűrűn megrakva 's védve, kemény ellentállásra találtak. — Seregünk másik része, melly egyenes vonalban ment Csepének, a' gróf jelenlétében Vels őrnagy vezénylete alatt, állván 1 osztály Sándor ezredbeli gyalogság, 2 század 51-dik zászlóaljbeli honvéd, félszázad pécsi önkintes, tolnai lovasok 's 4 ágyúból, kiindult Eszék várából 11 óra után, 's déli 1 órakor a' csataterén volt.

Ekkor mind két részről hevesen folyt az ütközet, szakadatlanul szólt az ágyú- 's puskatűz, az ellenség az erdőből kiveretett, a' sánczok 's falu egy része elfoglaltott, minthogy azonban a' megerősített épületeket sem bevenni, sem halomra lőni vagy felgyújtani nem sikerült, az abból sörgörök irányzott ágyú- 's puska golyózáport ujonczaink ki nem állhatván, az elfoglalt falut, 's sánczokat ismét elhagyni kénytelenítették, 's miután nem a' falu feladása, hanem az ellenség erejének kipuhatóása volt a' hadjárat célja, amugy is estve felé levén az idő, 's egész nap ta pon volt seregünk éhes és eltáradt volt, jó rendben estéli 5—6 óra közt elhagyták a' csataterét, 's még ugyan az nap mind két haditest egyesülvén, Eszékre visszatért, útközben találván egy osztály derék Zanini olaszt kik lelkesülve segítségunkra siettek; azonban későn rendeltetvén ki, jó akaratum igénybe nem volt vehető többé.

Az ellenségnek Csepénben legalább 2 zászlóalj rendes jól fegyverzett határoratonái, egy 12 fontos, két 6 fontos, 's három 3 fontos ágyú, természet és mesterséggel jól védett állásban vannak.

Foglyaink közt vannak liccai, bánati, pétervárad, 's Varsád körüli ezredbeli határorok.

Veszteségünk halottakban 12 ember, 1 ló, sebesültekben 11 ember, eltévedt 16 ember.

Az ellenség vesztesége holtakban 's sebesültekben 's foglyokban sokkal tetemesb, részéről elesett két főtiszt is, 's egy Rosenzweig nevű kapitány a' Leopold-ezredből sebet kapott.

A' részünkről veszteséget az ütközet hevesége 's tartósságához mérve csekélynek mondhatnók, ha drávántúli seregünk disztét, az ifju bajnok Vásárhelyi István százados, a' Hunyady csapat parancsnokát el nem veszítjük; az erdő ostromnál vitézeit előre vezetve, bajtársai élén ellenséges golyó által jobb szeme alatt főben találva, azonnal halva rogyott össze, dicson, 's hazájáért a' csatamezőn ontván ki véré; Hazánk, — mellyet oly lángolón szeretett — szabadság harcának történetében, legyen áldot emléke!

Egyébiránt, így ír a' parancsnok, sajnos érzéssel jelenti ki, hogy ujoncz honvédeink vitézségben, kitartásban, azon reményeknek, mellyeket a' haza bennök helyez, meg nem feleltek; minek fő oka a' tiszteknek — kevés kivétellel — általános rossz magukviselete volt, kik hadtudományi járatlanságukat, személyes bátorságukat, vitézséggel egyáltalában ki nem pótolák; — most az egyszer csak elégedetlenségét nyilváníttja, ismétlés esetében azonban a' hazának tartozó kötelességül fogja ismerni, a' magyar név és hadsereg becstelétén gnyavaság által ejtett csorbát, úgy mint kell megbüntetni.

Továbbá különös ügytelenséget tanusított F. tüzér tiszt a' Vels őrnagy melletti ágyútelep parancsnoka, ki egy két száz ágyúlévesre egy az ellenség által elfoglalva tartott, 's a' positio ku csát tevő házat nem csak nem romba lövetni, de alig eltalálni volt képes, illy ügytelenségben vetélkedtek a' német — cseh tüzér vormeisterek — míg a' szolgálat tevő magyar köztüzérek — de kiknek ismét nagyobb képzettségök nincs — úgy a' Rác őrnagy melletti másik ágyútelep legénysege gróf Schmidegg Károly kapitány alatt, kötelességének derekasan megfelelt.

Különösen kitüntette magát az ütközetben, ügyessége, bátorsága, jeles vezénylete által a' mindenütt hol kellett ott termő fáradhatatlan Rác Sándor őrnagy; továbbá a' körültekintő tapasztalt hadvezető tanusító Vels őrnagy, és a' legnagyobb tűben hidegvérű vitézsége, 's legényeivel együtt harcziás hékreturást tanusító gróf Schmidegg Károly tüzér százados, és Festl 51-ik honvéd zászlóaljbeli sebes, a' sebesülteknek

Étveszély közti ügyes, és zánt ápolásában, végre Csolnoky... az általános debatte alkalmával nem enged szavazást a szabályok...

Igazítás. A „Közöny“ 198-ik számában a 929-dik lap... kezdő szavak után: „kinevezetnek a szekerészi karhoz“...

Ugyanott a szekerészkarhozi kinevezések között alszádosnak kinevezett Hámori nem „Antal“, hanem „József“...

Nemzeti gyűlés.

CV. ülés a képviselőházban dec. 24-én d. ut. 4 órakor. Elnök: Pázmány Dénes; tárgy: úrbéri kárpótlás.

Elnök: A felsőház mind a közmnákról, mind pedig a nov. és december és a jövő év első felére kivettelt adó tárgyában hozott...

Bezerédi István: A tegnapi tanácskozás folyta alatt az embernek önként eszébe ötlött az, hogy a törvényhozás felett is van egy törvény...

Palóczy László: Tisztelt elnökünk tegnap azt mondta, hogy az általános debatte alkalmával nem enged szavazást a szabályok...

Plechl József: Azok közé tartozom, kik az úrbériséget mint legatum acquisitum t gyenge alapon állónak tartják, pedig azért...

get mint jogcímet, ki írta törvénybe? vajjon az egyetemes nemzet írta-e nem, mindig az aristocrazia írta be, az írta be, hogy 52 és 104 nappal robotot kell adni a parasztnak...

Abonyi István: Nem akarom barzias kérdéseket tekinteni ezen tárgyat mi az alföld és felföld között van; nincs szándékomban elemezni...

Keresztesy: Midőn egy nemzet átalakulásáról van szó, akkor sok régi elavult jogok és kiváltságok sértenek meg, és kell is sérteniük...

Tóth Lőrincz: En azt, a mit az előttem szólló képviselő úr pártolt, s tisztelt képviselőtársam Palóczy indítványozott, hogy t. i. minden különbség nélkül s tekintet nélkül az ország külön részeinek viszonyaira...

szabályt igen veszélyesnek tartanám. Képviselő urak! ezen emberek előtt, kik arra hivatják, hogy talán 200 milliónyi pénzérdekéről önkény szerint intézkedjenek...

Vagy on a n t a l: Az előttem szóló képviselő azt mondta, hogy Palóczy László indítványa annyit tesz, mint kárpótlás f-jében semmit sem adni. Arra nézve válasz maga az indítvány, mely szerint az mondatik, hogy egy úrbéri telek 400 ftal kármentesítessék...

Bernáth József: Az örök igazságot s juris teoriákat hallottam megemlíteni. Tisztelem ezen elveket, és ha a haza most oly körülmények közt volna, miszerint ezen az ösvényen járhatnánk...

Tudjuk, ne misticáljuk magunkat, hogy a kormány nem magától, vagy mint egy jó indulatból adta ezen tárgyat a ház elébe.

A viszonyok úgy állanak, miszerint nem helyeslehető itt holmi juriskérdésekkel elő állani s kiporozni azt: kinek mennyiben lehet igazsága. Nekünk tenni kell, ketté kell vágni a dolgot, és úgy tartom, hogy az által, mit Palóczy képviselő társam indítványozott, a dolog segítve van, és pedig minden érdekekre nézve.

Gozman: Két szempontból nézem a vitaközlést: 1) többször hallottam e teremben mondatni, hogy a jobbgyok telkeiket ingyen kapták, mégis kármentesítésről szólnak. Ezek nem tekintik azt, hogy 800 évig megszolgálták a jobbgyok azon telkeit...

lyoknak nincsen helye. E tekintetre Palóczy indítványát, mely véleményemhez legközelebb jár, elfogadom 's partolom.

Előnk: Most átmegegyük a részletekre. (Helyes!)

Lónyay Menyhért előadó olvassa az első fejezetet.

Palóczy László: Az általános tárgyaláskor, mint már az imént említettem a t. előnk ur a ház szabályai nyomán helyesen oda utasított, miszerint akkor, ha majd részletesen előjövend ezen határozatjavaslat vitatása, adjam elő szerkezetben azt, mit indítványoztam, a mikor tárgyalás alá fog vétetni. Ez idő itt van. Az első 2-3-ig hoz nem tartozik egészen az, mit mondtam, de ha javaslatom elfogadatik, a szerkezetből az 1., 2. és 3-dik szakasznak ki kellene maradni. Az igen egyszerű szerkezetem, melyben semmi indokot nem tettem, mert a törvény okadást nélkül csak parancsol, e következő, fentartván magának a szerkezetnek felolvasása után indítványomnak bővebb kifejtését. (Felolvassa a szerkezetet.)

Most elmondom némely okaimat, melyek az indítványgyámoltására szolgálhatnak, nem ismételve azokat, miket e részben felhozatal hallottam, hanem szöveg azon két észrevételre, mely indítványom ellen tétetett. Az egyik az volt: hogy indítványom valóságos jó 's észszerű volna; mert Nagy Sándor kardjait a bajt egyszerre ketté vágja. Ezen észrevételt köszönöm, mely azt tanúsítja, hogy indítványomban legalább észszerűség van. A másik megjegyzés e volt: igaz, hogy indítványom egyszerre ketté vágja a bajt, de nem igazságos, 's annál fogva el nem fogadható. Megvallom, magam sem mondtam és most sem mondom, hogy indítványom hollandus kereskedői hidegvérűséggel, 's angol pontosággal kiszabott igazság bylanxával a szoros igazsággal megegyezne. Ezt nem mondom, hanem azt mondom: hogy indítványom ezen szoros igazságtól messze nem is jár; sőt merem azt is állítani, hogy ha az evaluatio barátainak kedvök teljesül, lesznek cifra összeírások, ezifrán meglineázott tabellák, szépen kicsinált bylanxok, de ezen cifra munkákból, melyek évek mulva ide kerülendek, fogadom, hajborzasztó igazságtalanságok fognak kerekedni. (Több helyről helyeslés.) Ha esendőség volna édes hazánkban, 's békesség uralkodnék, mint 1815-től 1848-ig — 33 évig, mely idő alatt oly mély csendesség és béke volt: miszerint némelyek már panaszokot, ohajvát, bár háboru kerekednék, azt mondván: most van elég, veszte oda. (Tetszés.) Hogyha rá érnek tabelláznál, lineázni, szeszidágnál, akkor azt mondanám: fogjunk hozzá, csináljuk meg azon systematicus munkát; de most, ily hosszúság munkát csinálni, sem idő, sem mód, sem alkalom nincsen. Jól mondta Curtius: „lenta 's a t.”

Egyébiránt azt kérdem: hogy miért beszélünk ezen tárgyról 's miért javasoltam indítványomat? felelet: jussom eszünkbe a háznak azon határozata, melyet Kossuth Lajos urnak figyelmeztetésére hozott. Néhány napokkal az előtt Kossuth ur figyelmeztetése a házat, hogy uraim! ily súlyos körülmények között elvekről ne disputáljunk, nem jó sokat vitatkoznunk a mostani viszonyok között: mert kedvetlenséget szerez, ezt pedig el kell távoztatni; hanem oly dolgokról, melyekben elvekről nincsen kérdés, melyeket tetteleg magunk behozhatunk, melyekben rendelkezhetünk, rendelkezünk. Így javasolta az urbéri kármentesítést; mert, mint mondtam: az sok kedélyeket fog megnyugtani. Így javasoltam: dolgozzunk ki új sajtótörvényt, büntető 's esküszéki eljárást, 's még valamit mondtam, eszembe nem jut, 's minthogy a honvédelmi bizottság tőmerdek dolgai miatt nem ér rá dolgozni, egy választmányt kiküldetését javasolta, mely a sajtótörvényt kigazdítja, a büntető eljárást, ahoz ért két jeles hazánkfiat 's képviselő-társunkra kívánván bízni. Ezen javaslatot a ház közönségesen elfogadta. Annál fogva csináljunk valamit tetteleg, vigyük be azt, mit lehet most, míg sötét fátyol fedti hazánk jövőjét, míg nem tudjuk, mikép dől el a koczka; miszerint bármily szerencsétlenség suttaná is édes hazánkat, mitől isten menten, ha elfogadja a ház azon tervet: hogy rögtön csináljunk valamit 's léptessünk valamit a közéletbe azért: hogy többé azt ki se lehessen küszöbölni. Ezért beszélünk arról: mikép kellessen a kármentesítési elvet életbe léptetni.

Ezt előbocsátván, átmegegyek indítványom ellen tett másik ellenvetésre, 's azt mondom: hogy indítványom a szoros igazsággal nem igen ellenkezik, 's hogy attól nem jár oly távol, mint némelyek mondják. Ezt röviden meg fogom igyekezni mutatni. (Halljuk!)

Az emberek mindig emberek voltak, és hasonlóak maradtak. Kik mult országgyűléseinket látták 's azoknak tagjai voltak, vagy iratalt olvasták, mit tapasztaltak? Ha előjött a porták rectificatioja, miután azon követet, ki több portát vitt haza, nem szivesen látták otthon, vagy midőn fölkelési segédet kellett adni, 's szóval: midőn a nemességre kivettezt valamely teher, mindegyik követ kisebb 's nagyobb ékeszöllással leírta megyéjének mostoha sorsát 's lefestette annak silány földét 's szegényváltát, hogy hozzá képest, Grönlundnak örökös hóval borított teteje 's Newseeland, hol az angolok a polust keresik, paradicsom lett volna. (Tetszés.)

Ellenben, ha valami localis haszon mutatkozott valamely tárgynál, ugyanazon követ, az előtt oly silányan festett vármegyét vagy várost, a dícsőségnek legmagosabb fokára emelte. Nézzük, midőn 1830-ban arról volt szó: Kassán, vagy Eperjesen, Aradon vagy Temesvárt állítassék-e fel a váltótörvénysek? Ekkor nem volt dicsebb vármegye, mint Abauj, Sáros, Temes és Arad, 's az illető követek összedicsérték azokat. Egyik azt állította: hogy a vásárpiacon megyéjében levő városban 40 millió forint szokott körüljárni; holott az egész magyar kereskedésben alig körüljár annyit; a másik tovább ment, 's azt mondta: hogy nála 10 ezer mázsa fosztott toll és pehely két el; a harmadik azt állította: hogy megyéjében 10 ezer mázsa bikfatapló szokott elkelni. (Kaczaj.) En nem tréfálok uraim! én a kinyomatott országos iratokból szöveg. Mit akkor a követek csináltak, most a földesurak fogják csinálni az összeírás alkalmával, mindegyik nem fog akarni maradni a 9-dik osztályban; hanem feljebb fog akarni mászni, 's csak igen kevés lesz oly szegény, ki az elsővel meg legyen elégedve; 's így lesz hamis tanu, 's be fog következni a népnek demoralisatioja. (Ugy van!) Ugy lesz, mint 1828-ban volt, midőn a portallás összeírás alkalmával a szolgabíró mondá az embe- reknek: hit alatt mikép hazudjanak. Ilyeseket meg kell gátolni. (Helyes!) Egyébiránt, ha földesurak oly szoros igazságot akarnak követni, legyenek a kulcs kidolgozásában is szorosan igazságosak. Midőn fölkelési 's egyéb költségek az országgyűlés által meghatározottak, a megyékre volt bízva a kutesnak kidolgozása, 's nem lehet mondan: hogy más folyt volna be vármegyékéknél, mint a nemességé, 's mit végeztet? nem tagadhata senki, hogy akkor egy urbéri házhelyet igen ócsóra tettek, jelesen: Borsod 1797-ben egy urbéri telket 4 frtra tett, 's mi lett belőle? az, hogy például a sziráki plebánus többet fizetett mint az egri püspök, ki Szirákot bírta. Ez így volt mindenütt, kérem előállítani azon vármegyét: hol 700 frtra vétetett egy telek. Csináljunk tehát diametralis calculust 1828-tól fogva, és fogadom, hogy a 300 frtot az 1-ső osztálynál sem fogjuk kihozni. Ha akkor oly ócsók voltak az urbéri telkek jövedelmel, ugyan most, midőn a statustól kö-

vetelünk valamit: miért csigázzuk jövedelmünket a legfőbb fokra? Ellenben, midőn a status kér tőlünk, miért hurokunk le azokat annyira? ez nem igazság, ez a nemesség characterén szennyfolt lenne, mit reá alkalmaztatni nem akarok, 's vigyázzanak a földesurak magukra, mert gyakorlatilag tetteleg be fognak esni egy cifra oxymoronba, miszerint ki fog menni a conscriptor, 's meghallgatja az úrnak panaszát arra nézve, hogy a 3-dik osztályba tették, 's kéri, hogy tegyék az elsőbe. Az összeíró azt fogja mondani: az úr engem capacitált, beírom az 1-ső osztályba; de ott áll a jövedelmi adót kivétő rónok, szolgabíró 's azt mondja: köszönöm, sok munkától mentettél meg, miszerint megmutattad, miből áll jövedelmő jövedelme, ne töltsünk időt a jövedelmi adóra nézve is, beírtak az 1-ső osztályba. (Tetszés, más oldalról tagadás.) Ekkor azt fogja mondani a földesúr, nem mondom, hogy nem lesznek kivételek is: „ez más, ott percipáltam, itt erogálok.”

Egyébiránt, valójában méltó, hogy a földesurakat, kik közé magamat is számítom, noha másokhoz képest szegény legény vagyok, de ezek is herceg Eszterházyhoz képest azok, figyelmeztetem: hogy a nemességüket, ha valahol, itt kell szem előtt tartani; mert Europa előtt kíván mondván a nemességnek azon tette: miszerint az urbéri praestatio elengedése által a nemesség részéről nagy áldozat tétetett. Magasztalom én is e dícsőt tetteit a magyar aristocratának, de ha áldozat, soh se emlegessük a szoros igazságot; mert akkor az áldozatnak dícső nevezete mindjárt megszűnik 's fogadom, ha az 1-ső osztályban itt hagyjuk a 700 frtot, hogy egyetlenegy urbéritelek sem ri haza, mert ennyiért meg lehetett volna venni a zsidótól is.

Monddon valaki példát: hogy egy urbéri telket egyik földes úr másik földes úrnak adott volna el? (Többen közbeszólnak.) Nem tagadom: hogy van, de felette kevés, 's egy példára tudok 20 ellenkezőt felhozni a legjobb vidékeken. (Hol?) Borsodban is akármennyit, az pedig nem indok, hogy a paraszt 4-10 ezer forintot adja el telkét; mert itt nem a telekről, mely a paraszt volt, van szó, hanem a robotról és szolgálatról, melyet utána teljesített.

Mondatott: hiába, nem lehet összegegyeztetni az alföldi zsíros telket a felső vidéki kopár helyekkel. E részben is tevésem nem jár messze az igazságtól! Igaz! hogy a fölvidéki kopár hely nem terem annyi tiszta búzát, mint az alföld; de gondoljuk meg, hogy leginkább a sikon terem a sok és jó buza, hol erdő nincsen, legalább riika helyen van. Ha 40) frtal kielégítették a földesúr, azt mondja a parasztnak: isten áldjon! veled többé semmi dolgom; de nem így van a felsővidéken, itt többnyire hegyes völgyes vidékeken erdőségek vannak, hol, mint az urbériben meg van írva, a földesúr gyakorlatában volt a tüzi-, épület- 's kereskedési faizásnak, a 400 ft mellett is a faizást kiadja a földesúr, holott a paraszt már többé nem szolgál neki. Ez méltó figyelmet érdemel. De kérem: vajjon azon sok szép tiszta búzát, mit Temes, Torontál, Borsod és Bács termeszt, hol 15, 30 kilát is megad egy hold, tiszta haszonnak lehet-e fölvenni? tagadom; mert a törvény azt mondja: hogy tartozik a földes-úr saját költségén a jobbágyának igazságot szolgáltatni, kérem: mennyibe került az urizék tartása, mily sok kasznárt, ispánt 's robotozó hajdút, exactot, kellett a földesuraknak tartani? mind ezeknek vége van; nem kell most annyi tisztet tartani, 's így tehát, midőn a földesúr kevesebb költséggel terhelhetik, mindezekért még is megkívánni a kárpótlást, nem egyez az igazsággal. Egyébiránt hány földesúr volt — a nagyobbakat értem — ki a jobbágyoknak nem adott munkát adni. Így a diósgyőri uradalomban 20 ezer ment a napszám; azonban az uradalomnak nem levén felkövőföld, oda veszett a robot, 's így nem tartom igazságnak: hogy azért, — mit valaki soha használni nem tudott — egészen, kárpótlás adassék. Továbbá 1848-diki törvény 1. és 2-dik §. teljes és tökéletes kárpótlásról nincsen szó; hanem csak az mondatik: hogy az urbéri tartozásokkal fölérő tőke biztosítatik a nemzet becsületének palza ált. Ha valaki, én magasztalom az utolsó országgyűlést; mert az aristocratia dícső tettet nem követhetett volna el, mint a millyet elkövetett; de azért hogy törvényt hozott az utolsó országgyűlés, nem tartom lehetetlennek azon a következő országgyűlésen változtatást tenni. Magyarországon meddig tart minden törvény? felelet: egyik országgyűléstől a másikig. Hogy ez így van: legvilágosabban tanúsítja épen az 1848-ki országgyűlés, mely oly törvényeket változtatott meg, melyekről régi törvények szerint még szólan sem lett volna szabad, és így kerekén tagadom, hogy a nép-képviselő alapján összealkotott országgyűlés, egy hozott törvényen változtatást netehessen, — a már elintéztet dolgot másként el ne rendezhesse.

Egyébiránt mi az, mi a földesurakon esett? egy közönséges hajótörés, melyet szenvedtek elődeik vigyázatlansága miatt. Már pedig, midőn valaki hajótörést szenved, tulzó kívánságnak tartom, hogy ne csak magát mentse meg az ember, hanem poggyászának minden legkisebb darabjait is. Ez nem lehet.

Van még egy indok, — mit ellenem felhozatali hallottam: még van idő azon cifra evaluatio megtételére, ha azon 300 ft előlegezési adatok. Ezen előlegezés — bocsanat köréssel legyen mondván — először igazságtalan, másodsor hazontalan. Nem igazságos azért; mert kivétel nélkül kap mindenki 300 ft, így az, ki a 9-dik osztályba esik, megkapja az egész kárpótlást, midőn az, ki az 1-ső osztályba esik, annak felét sem kapja meg. Már pedig, ha kedvezés van a törvényben, annak egyenlőnek kell lenni. 2) Hazontalan ezen előlegezés, 's a kitűzött czélt el nem éri. Ugyan is, kikből állanak a földesurak ha %ed részre felosztjuk %ed van olyan, ki annyit költ, mennyit bevesz, 's a legszébb, legnemesebb tudományt gyakorolja: a szántást vetést, s mezel gazdálkodást viszi, ártatlanul tovább nem terjeszkedik, mint ereje engedi. A többi földesurak, kikből állanak? Kisebb nagyobb mértékben olyakból: kiket nem maguk hibájá, hanem öseik gondatlansága terhelt adósságokkal, 's így bálott rájuk az ősijószág 's adósság alatt nyögnek. Segítünk e ezeken azon 300 frty előlegezéssel? Semmit; mert lesz annyi eszük a hitelezőknek, hogy megrohanják az ország pénztárát, nem levén szabad citálni az urbirisiget veszette földes urat, 's nem léven szabad öt exequalai addig, míg a hitelező ki nem elégtételt, azon 300 ft zárál fogja kívánni vételet, mit a bíró teljesíteni fog, 's a földesurnak az előlegezést ki nem adják.

Nem farszotom tovább a háznak türelmét, azt mondom: minthogy indítványom a szoros igazsággal nem annyira ellenkezik, minthogy az idő — ha nem vészes is egészen legálább kétes — minthogy hosszasan vitatkozni, cifra összeírásokat tenni nem lehet, 's miután szükség van arra, hogy a hitelezők, — kik között nem csak uzsorások, hanem özvegyek, árvák, alapítványosok 's takarékpénztárak is vannak — ne vádakozzanak a flott-élők hitelezőtől ne koczkáztassák, — indítványomat azon utolsó megjegyzéssel ajánlom: hogy

eszmémbe soha szerelmes nem voltam, 's bennem találató sok hibák között a Reethaberei nem hibám, — hogyha indítványom elvették, ne jöjjön elő azon idő, midőn maguk a földesurak azt mondják: kár volt az 1848-ban általános megajánlott 400 ftot egy telekért el nem fogadni. (Tetszés!)

Halász Boldizsár: Az általános tárgyalás alkalmával bejelenttem, hogy indítványom van. Az előtem szóló azon kezdte beszédét, hogy törvényjavaslatát nem indokolta. Jól is tette, mert bajos volna az indokolni. Most a gordiusi csomót ketté akarta szegni. En annak nem vagyok ellensége, de azt hiszem, hogy mást is kell tenni. Az előtem szólónak javaslatára nézve, tekintve, hogy az igazsággal ellenkezik, véleményem az, hogy ha más eszközt nem tudnánk találni, azt mondanám, hogy vágjuk ketté a dolgot; de van egy közép út. A központi választmányi osztályozási ajánl, 's a két külön vélemény között csak az a különbség, hogy a központi választmány 3 egyenre bizza az osztályozás kidolgozását. Az én véleményem szerint ezen osztályozás nem oly rossz dolog, kivált ha az már készen van; ez aztán a dolgot röviden ketté vághatja, és nem oly igazságtalanul, mint az az előtem szóló indítványa szerint történék. — A pénzügy-minister az 1849-iki költség-vetés mellett bemutatott egy osztályozást, melyet ő statisztikai adatokból dolgozott ki, és erre Kossuth ur maga azt mondja, miszerint nem áll jól érte, hogy tökéletes; nem is lesz az tökéletes, míg általános összeírás nem lesz az országban, de mégis jobb annál, mit Palóczy indítványozott, mely szerint mindenkinek általánosan adnának 400 ftot. Ebből az következnék, hogy azon osztályozás szírint, melyet pénzügy-minister ur mutatott be, 9 osztályra léven az ország osztva a 8-ik és 9-ik osztálybeliek nyernének, míg a többi 6-7 osztály károsodnék; és akár hogy pártolja is a felső táplós vármegyét, ismét úgy lennék, mint előbb, mert a háznak kellene meghatározni a földadóra nézve az osztályt; a felső megyék a 25-ik osztályba kívánnák magokat tétetni; most pedig mindegyik az első osztályban akarna lenni. Azért nem oly csekély dolog ez akár azon három egyenre, akár más bárkire bízónk kivétel. Tudja a tisztelt ház, hogy midőn az országgyűlés ezen tárgyról vitatkozott, a legkomolyabb ingerültség támadott, 's végre is a nádornak kellett a dolgot intézni. Tehát fogadjuk el azon osztályozást, mely már be van adva. Ezen osztályozás szerint az ország 9 felé osztatik, Erdélyt, és a részeket is bele értve; ha ezt elfogadjuk, az első osztály megyékre csak 700 ft az utolsó megyékre pedig 300 ft; ha pedig Palóczy indítványát fogadjuk el, az lesz belőle, hogy a 8-ik és 9-ik osztálybeli vármegyék, melyek 300 ftot kapnának, kapni fognak 400 ftot, de a többi vármegyék alig kapják ötöd részét annak, a mit kapniok kellene (Nem áll!). Méltóztassanak megcáfolni, ha nem áll. Ha valaki azt indítványozza, hogy ne fizessünk semmit kárpótlásul, azt felelni jól van; de ha azt mondja valaki, hogy a felső vármegyéket fizessük ki egészen, és ajándékozunk is nekik, midőn a többi osztálybeli vármegyéknek csak egy tized részt adunk, — az nem igazság. Van e dolgoknak egy fináncialis oka is, mit Keresztési ur említett meg, hogy t. i. tekintsük azt, miszerint az ország csak annyit ígérhet, a mennyit megbir, már pedig ha 400 ftot ígérünk, az egész talán kevesebbre üt ki. En azt már sokszor hallottam, hogy ezt vagy azt nem tudja megfizetni az ország. Ha valaki nekem azt mondaná, hogy az ország tartozik az összeget mai napról számitandó 30 nap alatt aranyban ezüstben kifizetni, akkor azt mondanám: lehetetlen; de ha azt mondja, hogy bizonyos összeg 50 vagy 100 év alatt törlesztessék, abból nem következik más mint hogy bizonyos évek múlva tovább halad a törlesztés; tehát ezen ok sem áll. — A mit egyébiránt a képviselő ur felhozott, hogy az alsó megyékben nem tiszta jövedelem az, mit a földesúr kapott, ugyan ez áll a felső megyékről is. Mi illeti a faizást és egyéb beneficiumokat, tudjuk, hogy a felső megyékben a fa akkor ér valamit, ha táplóvá válik. — Ennél fogva kérem a tisztelt házat, méltóztassék elfogadni indítványomat, mely az érdekeket jobban egyenlíti ki és azonnal végrehajtható, mert készen van, csak ki kell számítani, mely ebből áll „Ambár az 1848-iki országgyűlés 9-ik cikkének 2-ik §-a, és a 12-iknek 13-ik §-a szerinti kisajátítási összeg az eddigi urbéri tartozásokból származott egyéni jövedelem huszorosozását mutatná ki, de mivel ennek kiszámítása egy részt az önkény kikerülése, más részt a végrehajtásban az osztályozás fő tekintet érdemel: a pénzügy-minister által az 1849-iki adókiegészítéssel bemutatott 9. osztályozás az ország és kapcsolt részek törvényhatóságában elfogadattatván, ezen osztályozat szerint az első osztálybeli egy telekért fizet az ország 700 ftot, és minden másiktól 50 ftal kevesebbet a mint a javaslatban van. Azt tartom ezzel leginkább czélt érünk.

Bezerédi István: Kérem a képviselőket, méltóztassanak az indítványt tevőnek indokait, melyekkel indítványát támogatta, figyelemmel követni, és látni fogják, hogy azok koránsem igazolják az ő indítványát, sőt inkább ellene szólanak. Ugyanis először ő indítványát támogatta az 1848 törvény első és második szakaszával. Ha azt mondta volna a képviselő ur, hogy azon törvény 1-ső és 2-dik §-a eltöröltessék, akkor indítványát értenék; hanem midőn az első §-t azt mondja, hogy a földes urnak kármentesítését a nemzeti közbecsület védpatza alá helyezi, — és most azt mondjuk, hogy azon kárt, melyet pótolni kell, kiszámítani sem akarjuk; továbbá midőn a 2-dik §-t azt mondja: hogy a földesuraknak az urbéri tartozásokkal felérő tőke biztostatik, — és most azt mondjuk: hogy nem érünk rá; vajjon ezen eljárásunk össze hangzik-e a törvényvel? Véleményem szerint tehát az indítványt az 1848-iki törvényben alapítani nem lehet. — Továbbá — azon véleményem, hogy ha most nem sietünk a kárpótlással, utóbb semmit sem fognak nyerni a földes urak, — nem igen kedvezünk nekik. En nagyobb jutalmat látok biztosítva Magyarország feuilállásában, és miután hiszem, hogy Magyarország győzni fog, képes is lesz megtenni, a mit ígért; én inkább ezt hiszem, mintsem hogy oly igen sietni szükségesnek tartanám a status pénztár iránti azon bizodalmatlansággal, hogy talán már holnap után nem lesz mivel fizetni. En várnai akarok. — A központi választmány is 300 ft. előlegezést ajánl, és így a rögtöni szükség fedezve lesz, a főt-hozott indok tehát mitsem nyom. — Továbbá azt mondja az indítványt tevő, hogy minek a hosszú számitás, abból ugy sem jön ki sok igazság. De ez arra vezet, hogy sehol se számitunk semmit, hanem csak rendszer és elv nélkül vágunk a dolgokon keresztül. Nem fog-e ebből az következni, hogy az adót is mindenütt egyforma kules szerint vessük ki? ha az osztályozást elvetjük, ezen elvet legkisebb következésében véve az jön belőle, hogy az egyforintot érő felső vidéki telket a torontálival adó tekintetében egyformán kell terhelni. — Azután azt mondta az indítványtevő, hogy elveket most nem igen lehet követni. En azt egy kissé nehéz dolognak tartom, ha a törvényhozás maga mondja ki, hogy elv nélkül megy elő a törvények hozatalában. Nekünk elvet kell követni; ha ettől elszakasztjuk magunkat, akkor munkánk semmit sem fog érni. — Továbbá a földes uraknak hazafüti áldozat készségére volt hivatkozás. Véleményem szerint itt nem a haza, nem a közállomány és a földes urak között, hanem a földesurak közt egymás közti viszonyról van szó, nem arról, hogy a status fizessen-e valamit a földesurnak, hanem arról, hogy azt a mit a status fizet, a földesurak arány szerint osszák fel maguk közt. Itt két nagy

aloztat van; ha sokaljuk a 700-ot, számítsuk le, de akkor lefogjuk szállítani az alsó osztálybelieknek szánt összeget is. Akár mennyit szánt a status a kármentesítésre azt arány szerint kell tenni; szállítsuk le a 700 főt, de akkor szállítsuk le a 300-at is 100-ra 60-ra vagy 50-re; és hogy álszínűnek ne legyünk a status iránt nagylelkűek, nem lehet a földesuraknak egy részét gazdagítani, vagy károsítani a többiek rovására. Ismétlem, ha sokan azt vélik, hogy Magyarország nem bírja meg a kármentesítési sommát, szállítsuk le; de osztályokat állapítsunk akkor is. Nem akarom a ház figyelmét hosszasan fásztalni, csak annyit mondom; hogy az igazságot tökéletesen elérni egyes embernek úgy mint törvényhozónak lehetetlen; de mindent el kell követni, semmi fáradságtól vissza nem léjve, hogy az igazságot lehetőleg megközelítsük; ezt minden becsületes ember megteszi, a törvényhozónak pedig fő kötelessége, különben a törvényhozó nevet nem érdemli.

Elnök: Csak egyre akarom a házat figyelmeztetni. Azt gondolom, magának Deák Ferencz urnak egy külön álló indítványa lesz, ha azt meghallgatjuk, befejezhetjük a vitaközt.

Deák Ferencz: Indítványom ben van az első §-ban.

Elnök: Tehát értsük meg egymást. Palóczy indítványa magában foglalja az első §-t is, mert indítványában, a mit beadott, az mondatik ki az első §-ban, hogy neki az nem kell, hanem többféle §-t indítványozott, és a módosítandó §-ok között oda tette, hogy annak idejében előadja. Miután pedig az elv egészen változik, akkor nem tehetjük, hogy meg tartunk egy §-t, is belőle. De ha Deák Ferencz úr kíván szólni, hallgassuk ki indítványát, ha pedig nem kívánna szólni, többet erről ne vitakozzunk, mert figyelmeztetem a tisztelt házat, — a mint végig hallgattam a tanácskozásokat, azt tapasztaltam, hogy akármelyik előadott vélemény ellen, miután nem egyez meg egy sem az igazsággal, ezer és ezer indokokat lehet felhozni; azonban Palóczy úr indítványának nem annyira igazságossága, hanem elfogadása mellett egy hatalmas indok szól, az t. i. hogy az országban van igen sok telek, mely nem ér 400 főt, szinte annyi, mint a mennyi többet ér 400-nál; olyan telek pedig, mely 400 főt megér, de annál sem többet, sem kevesebbet, legtöbb van; tehát akiknek telkeik kevesebbet érnek 400-fnál, elidálni fogják azokat, kik többet ér; és innen van az, hogy az indítvány indokolása ellen nem lehet szólni. És ez az oka annak, hogy a mint a fölküldetésből itélni lehet, a képviselő uraknak egy igen nevezetes része az indítványhoz lát-szik hajlani, mert sok ember van, a ki nem vesz, hanem nyer, a közép pedig sem nem nyer, sem nem vesz, és elidálják azokat, akik vesztenek. Még egyre akarom a házat figyelmeztetni. Nem mondom semmi pozitív véleményt, bár azt is tehettem volna, csak figyelmeztetésül mondom, a mi egyformán áll mindenüvé. Annak, ki azt vitatná, hogy a telkek körülbelül egyenlő értékűek, azt gondolom megverőbb indok nem lehet, mint az, hogy sokan azok, kik a felső vidékeken laknak, már előre abból indultak ki, hogy az ő telkeik 300-nál többre nem fognak becsülni. Itt az nem mondatott meg: hogy felső vagy alsó megye, hanem miután ezen indok vétetik fel, nem lehet arra felelni, hogy a telkek Magyarországon igen különböző értékűek. Egyébiránt méltóztatásnak meghallgatni Deák képviselő urat. (Szavazzunk!)

Deák Ferencz: Nem lehet határozni szavazat által, mert indítványomnak első része ben van az első szakaszban. Ha az előlegzést a ház elfogadja, fogok szólni. (Szavazzunk!)

Elnök: Már előbb kijelentettem, ha Palóczy úr nem adott volna be az első §-ra is módosítványt, akkor el lehetne mellőzni; de így nem lehet; mert ha az indítványt elfogadják, akkor az első § meg nem állhat. Tehát fel fogom olvasni az első §-t, és azután mivel 20-tag nyílt szavazást kíván, az meg fog történni. (Felolvassa a javaslatait, azután Palóczy indítványának első §-át.)

Deák Ferencz: A szabályok szerint először a szerkezetre kell szavazni. Ha ezt a szerkezetet a ház elvetette, akkor jöhet elv Palóczy indítványa; mert ha a szerkezet el nem fogadják, t. i. az, hogy előlegzés adassék, akkor az én indítványom egészen el mult, mert ez abban áll, hogy ne ereszkedjünk a kármentesítési sommának általános meghatározásába, hanem becsülnessük meg a kárt, s ha bár a teljes kárpótolás lehetetlen is, ez nem baj, mert azt állítottam, és állítom, miszerint azt tartom igazságosnak (Zaj. Halljuk!) hogy ha áldozatra van szükség, azt vigyük aránylag, és mindenki veszítsen egyforma procentuatiót, nem pedig az egyik semmit, a másik pedig sokat, s így mind az, mit az ékeseszlő, és szeszélyes Palóczy kifejtett, egyedül a teljes kielégítés ellen van. (Zaj!) Azt mondom én, hogy hozzon az arisztocrazia áldozatot, de aránylag: erre a nehézségre ő szóval sem felel, mert ügyes takticájával átvitte a dolgot a másik tőrre, és fegyverével, mellyel megtámadta az arisztocrazia előjogait, annyival inkább nem csáfolt meg, mert a melly okot előhozott, az egyenesen a teljes kielégítés ellen szól, de nem az ellen, hogy mikor az egyik teljes kielégítést kap, a másik felét kapja meg, vagy ennél is kevesebbet; és épen az, mit az adóra nézve felhozott, ő ellene szól, mert szeretném tudni, mit mondana hozzá az ország, ha a képviselőház azt mondaná: sok bajunk lesz az adó kivetéssel, azért tehát egyforma mennyiségű földtől mindenki fizet egyformán, Nyitraiban, Trencsinben, Torontálban sat. Ezen mód is keresztül vágná a gordiusi csomót; tehát mondaná szerint ez is szélszerű lett volna. A teherviselés olyan dolog, mellyel neki aránylag viselni tartozik, úgy szinte a kárpótást is aránylag kapni, egy kalap alá valamennyit nem lehet venni. Szeszélyes modorában Palóczyt lehetetlen, hogy eszembe ne jusson azon sajátos argumentum, mellyel egy megyének alispánja szokott használni a sedriában, midőn elhagyta a békétürés, és nem akart vesződni az igazság szolgáltatásnak hollandiai hűgyérőségű eszközözésével, ezt monda: soha se vesződjünk vele oly igen, a statusra nézve mindegy, akár a felperes, akár az alperes nyeri meg a pert, (Zaj!) A törvényhozásnak kötelessége úgy szabni ki a közterheket, hogy aránylag szabassanak ki, s nem mondhatja: az idők zavarosak, erre rá nem érünk; úgy a kármentesítésnek is aránylag kell történni. Az előlegzés ellen is áll az ok, hogy igazságtalan, ha az egyik mind megkapja, a másik pedig nem, de nagyobb igazságtalanság, ha azt mondjuk, hogy mindegyik csak 400 forintot kap most, és jövőre semmit. Azt monda Palóczy, a 300 forinttal nem segítünk a birtokosokon; ezt én által nem látom, mert a mennyire tanultam az arithmetikát 300 a 400 forintnak három negyed része, tehát 300 ft előlegzést adni akarni, nem annyi mint semmi. Azt hiszem, ha Palóczy javaslata elfogadják, a dolgon keresztül esünk, a szél elfújja a sok panaszkot, de nem sok köszönet lesz benne azok előtt, kik az igazság szerint szeretnek mérni. Egyébiránt Palóczy még is megvallotta, hogy nem igen vitatja tervének igazságosságát, de igyekezett legalább némi igazságát megmutatni; de hallottam olyanokat is az igazságra nézve, mellyekre most nem lehet felelni. Meghajlok az ilyen mély

politika előtt, de olyan politikus nem vagyok, hogy mint törvényhozó akár minémű politikai tekintetnél fogva az igazság elve alól akarjam magamat feloldoztatni. Igazságtalanságot elkövetnünk nem szabad, azért inkább egyeznek az előlegzésbe, és az utóbbi evalvatóba, csak ne per bausch röviden vessünk véget a dolognak. Nem az arisztocrazia érdeke ez, hanem az igazságé. Lehet, hogy az arisztocratának nagy része 400 forintot sem kapja, de én erre nem gondolok, hanem arra van gondom, hogy igazságos arányban osztassék fel mi az ország védelmének fentartásához mulhatatlanul megkívántatik.

Elnök: Tehát szavazzunk!

Palóczy: A kérdéshez akarok szólni. Indítványom vagy elfogadják, vagy el fog vetteti. Ha elvetteti, marad a szerkezet, ha pedig elfogadják, akkor szerkezetem szerint az 1. 2. 3. §-ok kimaradnak. Nekem előlegzés nem kell, sem osztályozás; a felett kell tehát szavazni: elfogadtassék-e a három első szakasz, vagy pedig elhagyassék.

Elnök: Addig, míg a ház más szabályokat nem alkot, nem tűzhetek ki más szavazatra, mint a szerkezetet. Ha a szerkezet első §-a elfogadják, Palóczy indítványa akkor névszerinti szavazás kétszer nem lesz szükséges, mert a többség a szerkezethez fog hajolni. Ha ez nem menne keresztül, hátra van még Halász képviselő ur indítványa is. Deák Ferencz, miután előlegzést akar, megakarna hagyni az első §-t mint van; a kérdés tehát az, hogy az 1-ső §-t, mellyben csak az előlegzés foglaltatik elfogadják-e a ház, vagy nem? Kik elfogadják, igennel szavazzanak, a többiek nemmel. (Folytonos zaj!)

Riskó Ignác jegyző: Figyelmeztetem a házat, hogy mikor az urbéri kármentesítés kérdésében Kossuth Lajos elnök indítványát megtette, akkor az alapelveket is körvonalazta, s egyszerűségi aversionalis sommának részenkénti lefizetéséről szólt; ezeket a ház akkor elfogadta; már most ha szavazás történik Palóczy indítványa, akkor az előbbi határozat, mellyel a ház egy akarattal elfogadott, megsemmisítetik. (Nem ide való!)

Elnök: A kérdés az, hogy a központi bizottmány szerkezetének első §-a, mellyben kimondatik, hogy egy telekért 200 ft, szelleléreért pedig 60 ft előlegzés adassék, elfogadtassék-e vagy nem (Zaj. Nem az a kérdés!) Már kimondtam, hogy míg a képviselőház más szabályokat nem alkot, nem érzem magamat felhatalmazva a kérdést másképen tenni, ha bár a többség kívánna is. Az pedig miképpen alkottasának új szabályok, meg van határozva. Az elnökségnek kezébe nagyobb jogot nem adhatna a ház, mint ha megengedi neki a szabálytól eltávolozást. Különben a kérdést úgy tehetem fel, hogy mindig az lesz a többség, a mint én akarom. (Zaj, ingerültség.)

Keresztési: (Szavait a zajbankivenni nem lehetett.)

Táncsics: Elállunk a névszerinti szavazástól. Egy képviselő: Az eddigi gyakorlat az volt, ha névszerinti szavazás kívántatott, miszerint felolvastatott, ki mire akar szavaztatni. Tehát a beadott ívet felolvastatni kérem. (Zaj.)

Elnök: Megvélom, nem tartom a törvényhozó test méltóságával megegyezőnek, a mi most történt. En a kérdésben legkevésbé vagyok érdekelve, ezt megmutattam az által, hogy a tárgyhöz nem szóltam, pedig lehetett volna hozzá szólanom. Tehát megmondom, azért olvastam fel Palóczy indítványát, mert ha az első §-t elfogadják, mint van, akkor elesett Palóczy indítványa. Világosabban tehát nem lehet kitárni a dolgot, mint előadtam. Palóczy indítványa, hogy 400 ft fizetessék általánosan, nyílt szavazás kívántatott. Már most méltóztatásnak megengedni, ha itt volnának a szabályok a követ uraknál, nem lenne annyi baj. Ebből nem az következik, hogy nekem a kérdést úgy kell tennem, mint 20 tag kívánja; hanem az következik, hogy ki kell mutatnom, hol van a szerkezetben azon pont, mellyel az elv elődöntetén Palóczy indítványa is megbukik. Ezt teljesítettem. Jobban a képviselő urak szájába nem rághattam a dolgot. (Zaj.)

Vlad Alajos: Az elnök csak tisztviselője a háznak, kérem tehát válogassa meg szavait. Az ő kötelessége a §-ra is hivatkozni a szabályokban.

Elnök: Ha nem figyelmeztetem volna a házat arra, miszerint ha az első § elfogadják, már akkor Palóczy indítványa elesik, igazuk volna; hanem Deák Ferencz állítására, mi szerint majd a szavazás után fogja indokolni véleményét, háromszor, négyszer azt jegyeztem meg, hogy vagy most indokolja, vagy késő lesz azután. Ezt lehetetlen meg érteni. (Zaj.)

Szabady Antal: A kérdésre mindenkinek van joga észrevételt tenni. Azt gondolom, mikor Palóczy indítványa névszerinti szavazást kérünk, akkor nem azt mondotuk hogy nem lehet előlegzés, mert ha Palóczy indítványa elfogadják, lehet a sommára tüstint előlegzési. (Nem úgy van!)

Aidinger: Ha az első § elfogadják, nem következik, hogy Palóczy indítványa megbukott. A kettő közt összekötés nincsen. (Zaj.)

Elnök: Méltóztatásnak megengedni, azt mondja a képviselő ur, ha az 1-ső § megáll, abból nem következik, hogy Palóczy indítványa megbukott. Tehát méltóztatásnak megolvasni, mi van a 2-ik sorban? „addig is, míg az ország egyes vidékeinek kárpótlati tekintetben osztályozása megtörténik.” Akkor tehát vége van az indítványoknak. Méltóztatásnak meghinni, nálam lelkiismeretesenben senki sem teszi fel a kérdést. Ha meg akarnám bukztatni Palóczy indítványát, az által, hogy valamit elhallgatok, nem mondtam volna azt. Ha azzal akar a képviselő ur többséget szerezni Palóczy indítványának, ha azt mondja, hogy ha az 1-ső § megáll, azután arra szavazunk, ilyen álokoskodást én is használhattam volna. Győződjék meg a képviselő ur, hogy mindig figyelmeztetem a képviselő házat, a mire kell. (Szavazzunk!)

A nevek felolvastatván

Igennel szavaztak: Kendelényi, Tóth Lőrincz, Osztrovszky, Herman, Ördög, Varga Sándor, Karika, Sztojnovits, Vermes, Boczkó Károly, Török Bálint, Zichy Antal, Kálóczy, Gr. Festetich Géza, Bartal, Bezeredy István, Perczel Miklós, Bartos Ede, Perczel Vincze, Záborszky Alajos, Bocsor, Kupricz, Deák, Glavina, Horváth József, Puthányi, Tolnay, Gr. Szapary, Csupor Gábor, Martini, Bitó István, Ivánka, Kubinyi Ferencz, Sréter, Alaga Imre, Hanke, Mártonffy, Szalmásky, Zákó Péter, Tallian Ede, Borbély Lajos, Fejér Lajos, Agoston, Okolicsányi Lajos, Hunfalvy, Bárczay Albert, Ferdinandy, Buday Endre, Kazinczy, Lónyay Gábor, Molnár József, Szirmai József, Szirmai Odón, Kandó Kálmán, Lónyay Menyhért, Desko Atanaz, Gorove, Várkonyi Ádám, Bakay, Hertelendy Miksa, Karácsonyi Miklós, Rónay, Glaz, Bogyó, Riskó, Elek Mihály, Erős Lajos, Simonyi Lajos, Szóke, Kemény Zsigmond, Pap Zsigmond, Fésüs György, Topler Simon, Gál János, Gyórfy, Gyulay, Simay, Topler Antal, Róth Ilés, Veszer Pál, Drágos, Podmaniczky.

Nemmel szavaztak: Szumrák, Freund Ferencz, Mátyás, Ajáinger, Hauser, Neszter, Rengei, Hadzits, Józsa Károly, Illésy, Kovács Miklós, Somogyi Antal, Simonyi Bánhi. Palóczy László, Horváth Ferencz, Szacsavay, Keresties, If. Madarász József, Radnics, Angyal Pál, Hegedus, Madarász József, Táncsics, Koller, Szabadhegyi Ant, Szoboszlay, Pólya György, Simon Pál, Hejyei István, Hejyei Vincze, Horváth Bódi, Szabadfi Sándor, Plozer Boldizsár, Chehi, Olgyal, Szálé Ant, Vagyon Ant, Zelenay, Dualszki, Kubicza, Marsovszki, Martin. csek, Noszdoviczki, Kubinyi Flóri, Majersák, Jakubik, Huszagh, Farkas Pál, Okolicsányi, Halász Bold, Antal Mihály, Tarhay Mátyás, Graefl, Gosztonyi, Ragályi, Raisz, Fábri, Szentimrey, Fekete Lőrincz, Buday Sándor, Román, Murgu, Csobokos, Vlad, Fischer, Bogdán, Dániel Pál, Plechl, Omaszta, Asztalos Pál, Möriz Antal, Selevér, Szaploneczay, Bernáth, Dobozy, Kozmán, Miskolcz, Szivák, Toperczer, Abonyi, Török István, Mülek, Dobay Károly, Pap Möriz, Petes, Molnár, Boer, Dobay Sándor, Fehér Márton, Gyergyay Ferencz, Nagy Károly, Demjén, Korodi, Popovics, Fábrián Danl, Mihályi, Fehér János, Falk, Baloméri, Reinis Farkas Károly, Prónay, Pap Máté, Molnár Dénes.

Elnök: Összesen 412 követ van, 107 szavaztak nem-re 83 igen-re. A mult alkalommal bátor voltam előadni, hogy a 412 számnak általános többsége 207. Van a ki meg hallt's van-nak némelyek kik elmentek, mint Eötvös, Tréfort, az oknál fogva a fele számot 201-ben állapítottuk meg. Most kormánybiztosnak sok van kiküldve; a honvédelmi bizottmányok elnöke által felszólítottam arra, hogy a jegyzőkönyvekből irat-munka össze azok neveit, kik engedelem mellett távol vannak, ezt teljesítettem 's néhány nappal ez előtt be is nyújtottam, úgy gondolom valami intézkedést akar tenni a honvédelmi bizottmány, hogy ezen követ urak jöjjenek vissza. Egyébiránt ez nagy különbséget nem tesz, mert sokat mernék tenni, hogy jóval több képviselő legyen Pesten mint a kik ma itten szavaztak (igaz!) ha 30—40 hiányzanék, úgy lehetne azt mondani, hogy nincsenek jelen. Így mi nem fogunk végezni.

Vlad: Kik nincsenek jelen vesztésük el a napidijukat.

Elnök: Ha a ház megnyugszik benne, fogok szólni a honvédelmi bizottmány elnökével, hogy intézkedjék e tárgyban, mert már kétszer vagyunk azon helyzetben, hogy nem tudunk határozni; némelyeknek el kellett ugyan menni például Festetich Miklósnak népfelkelés rendezésére Somogyba; de sokan vannak kormánybiztosai minőségben minden felé kikre nincsen szükség, ezeket a honvédelmi bizottmány hazahívhatná.

Toperczer: Nem a honvédelmi bizottmány elnökét, hanem a ház elnökét illeti a képviselő urak visszajövetelének eszközözése.

Elnök: Az elküldöttek közül többet felénel visszalehetne hívni, ez egy része az intézkedésnek, a másik része az: hogy jelenleg is vannak Pesten elegendő számmal képviselők, tehát a közelebbi ülésben szeretnék valami végzést hozatni az iránt, mi történjék azokkal, kik az ülésekben meg nem jelennek. (Helyes!) Kedden 11 órakor fog tartani az ünnepély, mellyre a képviselőház teremét át engedte, egyébiránt ülés szerdán 10 órakor leend.

Ezzel az ülés elosztott.

Belföld.

Pest. Biztos kútfőből értesülénk, hogy Windischgrätznél sok a mágyír, Torkos is ott van, Orszvárot pedig — hol a 'hős' részádel — temérdek a kocsi, csupa visitte-ből áll ott az élet! — de Pozsony városával nincs megegyedve az érdemes herceg, pedig ott ugyan csak sok gazembert találhatott.

Széchenyi Lajos, Rohonczy Pál, Török B., Nákó téparancsnok és Zichy Pál a bevontuló ellenség élén lovaglánek.

Ugyan ezen gyáva gazlovagok pénz gyűjtének az osztrák sebesültek számára!

Fiquelmont, magán tudósítás szerint Mosonmegyében a tisztviselői kart letette, és Kreis-kommissariatust alakított osztrák modorban. — Minden folyamatban lévő pörökét, befejezeteknek jelentett ki, — egyéb hivatalos ügyeknek pedig, német nyelven tárgyalását megparancsolta. — Ez aztán Gleichberechtigung aller Nationalitäten! — Halljátok ezt ti önállóságért küzdő népek, és legyeket hívei a camarillának, hogy vegyék el tőlletek nyelveteket, vallástokat és mindent mi előtettek szent, — hogy le nyugózzék a szabadságot melly a magatok élete, kincse és mindene.

Zilahról dec. 16-ról írják, miszerint birtelenében négy ponton oly tekintélyes erő pontosított össze, hogy az ellenség Középszolnoktól Kövárvidékére hátrált. Czecz és Bem tábornok megerkezése a lakosságba új életet öntö. Beszélk, hogy Urbán szörnyen boszankodik a partiumból tenni kellett retirada miatt. Vay Miklós Zilahon volt, de csakhamar elment Somlyóra.

Verbász, dec. 22-kén. Bezzeg, ugyan irhatunk újdonságot, Tegnep a Don-Miguelek már Karlóca alatt voltak, egyikét perc alatt egészen birtokukba kerülhetett volna, egyszerre csak jó a parancs, hogy a sereg vonuljon vissza Péterváradra, mert levél jött a honvédelmi bizottmánytól. Mintha mennykő csapott volna le. Az elkeseredés véizeiknél kimondhatlan. Haczell kormánybiztos, ki a hegyre már felvontatott ágyúk mellett állt, azt vélé, hogy Windischgrätztel béke kötöttet; tehát jónak találák, hogy visszavonuljanak. Haczell a mult éjél 10 órakor indult fel Pestre. Mi nem értjük, mit jelent mindez. Kamenitz egy része le van égetve. A lázadók főfészeke az ő birtokukban maradt. Mentsen isten, hogy mi örülnék annak, ha benne pusztítás történik, de ne felejtjük soha, kikkel van dolgunk. Karlovitz partodont kapott; hja nagylekű nemzet vagyunk. Hol a bibe, majd meghallják odafenn. Tegnep Turja és Földvár is a becseli oldalról ágyúztatott.

Ha nem tudunk eléggé ébren lenni, ha nem követünk el mindent az ármányok ellenében, a mit tennünk kell, akkor nem érdemeljük meg, hogy oly nagy nemzet, millyen lenni akarunk, legyünk. Az önálló nagy nemzetek másint értenek a politikához. Mi gyilkossáink iránt is nagylelkűek vagyunk, pedig, ha kivégeznek bennünket, senki sem fogja mondani, hogy: szegények, kár érettök, oly nemeslelkűek voltak ezek a magyarok!

Veszprém, dec. 23. Mai bizottmányi ülésünkben tárgyalott a honvédelmi bizottmány elnökének a szabad csapatok felállítását rendelő levele. — Már maga e rendelet felolvasása után általánosan mutatókozott a lelkesedés. Nevelte ezt még inkább Csányi főkommandósnak felhívó levele, melly szerint a veszprémmegyei különösen a rettenetetlen szent gáli népnek harezias szellemétől oly sokat vár. Ki ne örülne, ha bátor szelleméhez magának az ország kormányának oly nagy reménye csatlakozna. — Hallottunk ma lelkes szónoklatokat is. Szónokaink legjelesbibe, kitől e tehetséget az irigység sem tagadhatja meg, gyengékedő egéssége daczára is szót emelt, szavai gyengén kezdődtek, de az mind inkább magasra emelkedett; beszéde nem volt rövid, de egy szava sem volt fölösleges, élet hiven adta elő a költőműveket, mellyek e kirtó harcot a nemzetre hozták; átlátva

érezte magát mindenki, és holmi „életünket vérünket a ha- záért” féle felkiáltások igazolták, hogy ha kint a nép ha- sonló lelkesítő szavakat hallhatna, Veszprém megye népe ke- serű emléket szerezne a fajnak, mely a magyarnak kiirtá- sát tűzte ki czéljául.

A Közlöny 192. számában megjelent e tárgyra vonat- kozó rendeletek magyar és német nyelven ezer példányban kinyomatni, és a nép közt kiosztatni rendeltettek. — A szolgabírák utasítottak bejárni azonnal a helységeket, és a népet buzdítani, hogy a szabad csapatokhoz sorozzák be ma- gukat, s ha az ellenség elérkezik, nem várva rendelést, an- nak lehető módon ártani igyekezzenek. — Külső Vath és Ka- rakó körül erősen sánczolnak, s minket nem tud elhagyni azon erős hit, hogy a Bakony rengetegei közt az ellenség- nek ezerei fognak az élettől elbuzsuzni. — Van mindenütt, van e megyében is hazafiai jó szellem, csak azt hüvelyéből ki kell fejtetni.

A honvédek számára a mai napig összesen 3212 ing, 2898 gatyá, 114 lepedő, temérdek vászony és tépés gyűjt be, még sokat reménylünk, részletes tudósítást később te- denek.

Dec. 14-én ült össze az első sajtóvétségi ügyben mun- kálódó törvényszék: a felolvasott okiratok folytán Koczán Béla csajági ref. segéd lelkész a Kossuth Hirlapjának 123. számában közzé tett cikkért perbe fogatni rendeltetett.

Veszprémi levelezők dec. 24-diki tudósításából röviden csak annyit, hogy az önkéntesen vállalkozó csapatok naponta szapo- rodnak, ezen csapatok vezérévé Vigyázó Ferencz kéretett föl, a pá- kozdi ütközetből már ismerős férfiú gróf Niczy Kristóf 1 egy fontos ágyút ajánlott az országnak, a tüskevár lakosok szinte egy ágyút ajánlottak. Perczel seregének nagy részével megynken mened e napokban keresztül, számára kormánybiztosunk 800 fegyvert s 2000 pár fegyvert rendelt venni. Csányi főkörmánybiztos rendelkezése 300 kocsi rendeltetett Győrbe, a gabonát az ellenség lába elől elta- karítani.

Nagy-Becskerek, dec. 20. Mikint kellessék hin- ni, az ellenünk föllázadt ráczoknak, kiknek agyában a retentő gondolat, kiirtani a magyart saját honából, meg- fogamzott, megmutatta az utolsó járkóváci ütközet. Győz- tes seregünk fáradva érkezett be a rabló fészekbe: de mindig elég erővel fegyverrel is utat törni magának, ha ellenállásra talál, mert kebleiket az igaz ügy, s hon í- ránti szeretet lelkesíté. A gazok azonban nem mint ellen- ség fogadják őket, hanem eskü s ígéretekkel, mindenütt fehér zászlót, kendőket lobogtattak, s katonáink gondol- va, hogy emberekkel van dolguk, hittek a báránybörbe öltözött farkasnak. Bevonultak mint testvérek, s itt aka- rák kipihenni magukat, hogy reggel Tomasovác ellen te- hessék a támadást. Tülságig megelőzők akarának a gaz- ok lenni szívességeikkel, különösen borukat nagyon kí- nálgták katonáinknak. Ezer szerencse, hogy a derék ve- zér Damjanics, ismerve a rókát, nem bízott egészen az esküvel erőssített szavaknak, s századonként helyezte el nagyobb részt a sereget. Mi jó vala nem hinni a gazok- nak, csakhamar megmutatta a következmény. — Midőn gondolák, hogy mely álmokban pihen mindenki, egyszerre csak éjfél után 3 óra tájban lövés történik, egyik puska- golyó a másikat éri. Előrohantanak a rabló odukból, megkezdék az iszonyú tüzelést. Az éj sötéttségében, lehet képzelnünk miékké helyzetét, látva az iszonyú árulást, is- meretlenek a helyzet, ki nem tudhatva a fenyegető ve- szely nagyságát. Összeszedék azonban még is mieink a mennyire lehete erejüket, s ki akarván menni a faluból, itt egyik ágyúkból a hídnál kilőtték a lovakat, lelőtték 4 tüzerünket. A hídon nem mehetvén át seregünk, a fa- lun keresztül tört magának utat ki a szabadba, s itt kez- dődött a nagyszerű tüzelés, egy egész századot csupa szer- viánust lőttek le; de úgy, hogy míg csak egy sem maradt közülük életben. A többi századokat is jól megtizedelték. A rabló látva a veszét megfutmodtak, lovasságunk nem igen nagy számmal volt ott, mert hiszen Tomasovác el- len vala kitűzve más napra az ütközet, így nem kergethet- ték, s nem semmisíthették meg a rablókat egészen; fu- tásban két tiszt pardont kért huszárajainktól, mondván: „ich bin ein kaiserlicher Major“, a huszár pajtására néz, s meg- értettek egymást, lekaszaolták irtalom nélkül a gaz párt- útót. Ezután a falura rontottak, lehet gondolni, hogy a ki meg nem futott jókor, azt életben nem hagyák, gy holt test testen feküdt a földön, a falunak csak romjai maradtak, mint szintén Tomasovácnál is. A mit kerestek a gazok, azt itt megtalálták. — Egy aranyban büszkélke- dett rablófőnököt is levágván, ennek drága handszárját, pisztolyait elvevük, s emlékül hazánk legnagyobb fiának, Kossuth Lajosnak küldék föl, ez óta már kezei közt is lesz.

Seregünk teljes győzelmet akarván vívni e rabló esor- dán, tegnap megindult Pancsova ellen, ma még Száracsán, Szécsánban állomásoztak. Holnap nyomulnak csak előre. Nem akarjuk igénytelen rézetünket előre a hadjárásra ki mondani, csak lelünkől kívánjuk, vezesse lepteiket, s koszorúzza győzelemmel vitéz homlokaikat a fölöttünk ör- kődő mindenség! — Szabadon csupán kitérőleg azt megje- gyezni, mikint szívfájdalommal néztük, hogy sokan kato- náink közül még nyári kitliben vannak, soknak nincs bak-

kanca, tudjuk azt, hogy ezt teremteni légből nem lehet; de meg kell vallanunk, hogy ha nem mindegyiknek, de soknak adhattunk volna öltönyt. Becskereken sok szabó, sok csizmadia, de posztó és bőr is van. Ezek egy hét a- latt nagyon sokat dolgozhattak volna; de nem történt sem- mi, sőt kész köpönyeget is látunk, ha bár egy párt is, füg- geni némellyik szabónál. Ez hiba, s szükséges, hogy e tekintetben kemény parancs adassék ki, szorítottassanak a mesteremberek, pár hétig csupán katonáink számára dol- gozni, s a bajon nagy részben segítve leend. A hibát ab- ban látjuk rejleni, hogy a rendelés tételét egyik a másik- tól várja. — Az is nagy hiba, hogy a hazáért elvezett de- rék bajtársukat többnyire koporsó nélkül temetgetik, ez az előre, mondjon bár ki mit, rossz benyomást tesz. Aszta- losaink vannak, nem lehetne-e 100 koporsót is készen tartani?! Adja az ég, egyre se legyen szükségünk, akár föl- tüzeltejtük, midőn a szabadság győzelmét inepelendjük, és mind ezen segítni lehetne. — Magunk is alig hívünk, hogy annyit ezer meg ezer embernek ellátásáról csak gondolko- hassunk is csak embert kell keresni a gátra. Im mi Diog- enes lámpájával kerestük ki Termacsics Rudolfot megynék főjegyzőjét, polgárbiztosul. Örül az ember lelke, minő e- rély s pontossággal végez el mindent hivatása körében, ha valakinek, úgy, illy férfiaknak fog a hon legtöbb hálával tartozni.

Belovárból dec. 12-dikéről írja az „Agrar. Z.”, hogy va- lami Lencsés nevű hadirász e hó 10-dikén érkezett oda vissza Buda- pestről, kiszabadulván fogságából, melybe Fehérvártól jutott. Ezen Lencsés hírt vitt oda, hogy Roth tábornok, Fligelli őrnagy, Haasz kapitány, Fetzter tábori pap, mindnyájan jól és egészségesen érzik ma- gukat Budapesten, csakhogy természetesen a legszigorúbb őrizet alatt. — Hogy ezen hazaszabadult fogly a többi megnevezett fog- lyoktól illy híreket tudott vinni, ezen nem ütközünk meg; de igen is megütözköztünk azon, mit az idézett lap még tovább ír. Lencsés, úgymond, néhány, irónnal irt sort vitt Rothtól ro- konaihoz azok megnyugtatólására. Ha illy levelezések- re Roth felhatalmaztatott volna, alig ha leende kénytelen irónnal írni sorait. Ha pedig e levelezés csak amugy suttomban történt, s az „Agr. Z.”-nak főnebbi híre való, akkor jó lesz a rendőrségnek utána nézni, mikép teljesítik azok kötelességeiket, kik az említett foglyok körül a felvigyázatot viszik.

Osztria.

Bécsből, dec. 12 -dikéről írják az „Allgm. Ztnak” hogy Ferencz József osztrák császár 200-ezer forintot adott a szerencsétlen bécsiek számára. Az Augsburgi ujság lelke- sedve kiált fel, hogy ez valóban császári ajándék. — Az adós- ság, mely e császár családjának kormánya alatt a szeren- csétlen nép nyakára rovatott, sokkal többre megy 200 mil- liónál.

Prága, dec. 11. A poroszherceg megérkezett Prágába. Egy hatfogatú kocsi várakozott reá, s vele a császári burg- ba vonult. Este a színházat látogották meg a magas urak s ott nagy éjnyessel fogadták. A szlovanska lipa óvástakar a ministeriumhoz benyújtani a frankfurti parlament némely határozatai ellen s egyszerűsége miatt kéri akarja, hogy az osz- trák követet hivassanak vissza a Pál templomából.

Triest, dec. 10. Híre van, miszerint Radetzky az egyházi állam némely legatitot osztrák seregkel már meg- szállotta volna, hogy franciaia intervencióval a pápa védel- mére keljen az egyházi állam népe ellen.

Bécsből különös tanácsot olvasunk intézve az osztrák országgyűléshez az „Agrar. Z”-ban. „A nép, mond e lap, elvesztette bizalmát az országgyűlés iránt. Ez természetes, mert az országgyűlés elárulta a nép ügyét, és az elnyomás- ra törekvő kormányának szegődött szolgálójává. Ebből jón ember különféle józnan következtetéseket vonhatna ki, a leggy- szerűbbet azt, hogy tehát teljesítse kötelességét az ország- gyűlés, és képviselje a népet valósággal. — Azonban a ne- vezett lap levelezője egészen másképp következtet, tanácsol- ván: lépjen le alkotmányozó pályájáról, oszlojk szét, s in- tézzen kérelmet a császárhoz, hogy engedelmeyezzen e alkotmányt a népek. — Az illy beszédet csak azért emlit- jük meg, hogy ha netán mélyebb forrás levén, teljesebbé- be menne, s egyszer csak hallanánk, hogy az osztrák bi- rodalom népeinek annyi sok alkotmányozó gyülekezése után az alkotmány végre is engedményeztetik, az olvasó ne ütköz- zék meg rajta.

Németország.

Frankfurtból dec. 12-dikéről írják: a birod. alkotmány s vele összefüggő tárgyak kérdései sok szárnyaló hírt költe- nek. Berlinből f. h. 10-dikéről érkezett tudósítások szerint Frankfurt és Berlin közt komoly alkudozások vannak folya- ban azon terv felett, miszerint a porosz király, Poroszország- nak a birodalomba való tetleges felolvasása föltétele alatt, a császári koronát elvállalja. A „frankf. I.” úgy véli: „az új dynastiai Rajna-szövetségek kapnak, bár kétértelmű, szö- vetségest a veres republicanusokban. Ezek állítják, hogy de-

sorganisált munkásságuk Poroszország hegemoniája által sir- ba vitetik. Ez okból a fenyegető hegemoniát szabadalmú déli német alkotmány ígérete által akarják leverni. — Más lapok azt is hirdetik, miszerint a déli német államalak, Osztriával vagy nélküle egy birod. alkotmány öctroyirozását ohajt- ják, míg egyszersmind szilárdul óvást tettek a porosz császárság ellen. A „Deutsch. Z.” szerint híre van, misze- rint bizonyos párt nagyon hirdeti, hogy az osztrák császár a német alkotmányt föltétlenül elfogadja, ha egyszersmind német császárrá lesz.

Hogy egy fiatal osztrák császár trónra jutása fordulatot adott a birodalmi fő iránt eddig fenállott terveknek, ez eddig kétségtelennek látszik, így ir továbbá az idézett „Allg. Z.”: de eddig oly tarkán fonódik össze monda és képzelgés; hogy a valót vagy csak a valószínűt is nehéz kitalálni. Az osztrák ministerium, híre szerint, határozott nyilatkozatot adott, mi- szerint egyelőre Osztria minden jogaihoz ragaszkodik, vala- mint a német szövetség iránt feállott minden jogait teljesíti, Egyébiránt világos, hogy a fő kérdés nem a matric. és ha- jóhadi járulékok megadásában, Mainz őrségének megtartásá- ban, az ulmi és rastadti várak építésében való részvevésben, áll; hanem abban, vajjon Frankfurtban a Némethonra néve alkotmányozó gyűlést, minőül az a várokozó német népek kihirdetett, valóban elismerendik e jobb jövőndöz kezes- ségeül. Hogy a hirtelenkedve határozott személyes unio nem csak az osztrák kormány részéről, hanem a császári birod- lom majd egész népsége által, némely alig észrevehető kivéte- ket leszámolván, visszavetették, ezt Frankfurtban is megis- merendik. De minő viszonyt lehet találni, mely Osztriára néve is álljon? Hogy ezt komolyan keressük, erre mutat min- den jelenség. Nem kevesebb mint három osztrák herceg volt az utóbbi időben Frankfurtban: a birod. alkotmányozó kívül estei Ferdinánd, ki a trónváltás jelentését hozá, s a volt nádor, ki közönségesen Schaumburgban él, hol az évet tölteni szándékozni látszik, melyet a császár kívánata sze- rint utazáson kellne töltenie. (E kívánat, mint tudva van, akkor adatott neki tudtul, midőn Bécsből kapott utasítás nél- küül a magyar táborba szállt). Az Osztriával leendő egyesülés föltételei iránt az osztrák követek kebeléből egy program- ment meg, mely állítólag tetszést nyert a bécsi ministerium és az olmuézi udvar előtt. — Mind Osztria mind Poroszország irányában a frankfurti nemzetgyűlésnek ezen áttadalmak or- szágyűléseihez való viszonya teszi a fő nehézséget. Osztriá- ban rég vannak ugyan több országgyűlések egymás mellett (itt a jámbor néneke a magyar, s e mellett az erdélyi s horvát országgyűléseket hozza fel például); s illyesm a amerikai unioiban is meg van; de itt a kiegyenlítés nehézségei sokkal nagyobbak.

Az itt emiltett program következő: 1) Osztria a német szövetséghez tartozó tartományaival hozzá járul a német szö- vetséges státushoz a német birod. gyűlés által e czérra ho- zott határozatok aránya szerint; 2) Osztrin összes nem-német országi birtokaival feloszthatlan szoros státus-szövetségbe lép Némethonnal. — E szövetség lényeges pontjai a) bizonyos biztosítása a függetlenségnek, egészségnek, mind két rész- ről alkotmányok; b) véd-és dacszövetség minden kül el- lenség ellen; c) a két álladalom bár melyike által szüksé- gesnek talált népjogi rendszabályok közössége; d) bizonyos megengedése a személy és vagyon szabad átvándorlásának, s mind a két státus alattvalóinak jogosítása telepedésekre s polgári jogok gyakorlására, a saját státus-alatvalók számára fenálló föltételek alatt; e) közös vám-, mérték-, mérleg- és pénzrendszer, valamint közös megalapítása a porták, vasu- tak és telegraphi vonalok s egyéb, az általános szorgalmat il- lető tárgyak elveinek, egy, minden német és osztrák álla- dalomban népképviselőkből állandó congressus által megál- lapítva; 3) Osztria Isztria részével s az Erdélyben levő né- met szászölddel (!), vagy egyéb német területekkel, fog a német szövetséges státusba belépni; 4) Az alkotmányterv 2. és 3. cikkének határozatai második olvasás alkalmával illykép fognak megváltoztatni: „Egy német álladalomnak más nem- német országokkal való egyesítése, az alkotmányt és közigaz- gatást illetőleg, csak annyiban állhat fen, mennyiben az ál- tal a birod. országgyűlés által a német álladalomra rótt kö- telességek teljesítése nem akadályoztatik.”

Újabb frankfurti levelek szerint a centralis pártfördékek nem látszanak osztzni azon reményben, hogy a főnebbi programot Osz- triát illetőleg kivihessék. A baloldal (Vogt által) nyíltan értesül adá, hogy a császár-választásnál Osztria s nem Poroszország mellett fog szavazni. Ebben valamennyi osztrák követ kezett fogott, sőt már ter- veket is alkottak, Franz József császárnak egy hohenzollerni hgnóvel leendő házasságára. A császár-választásra néve elhatározó lehetne azon kérdés is, vall on a gyűlés dec. 13-dikán elkövetkezendő szava- záskor a felfüggesztő vagy teljhatalmu veto mellett határozandó-e?

Poroszország. Berlin, dec. 12. A porosz hivatalos lap- ban hirdetik, hogy a karácsonyi-kirakatok készítésénél minden po- litikai anyagot kivétel nélkül kerülni kell, s az efféle készítmények ki- állítása előtt jelentést kell tenni a rendőr elnökségnek a készítmény tárgyáról, helyéről és idejéről.

Sigmaringen, dec. 9. A fejedelem Frankfurtból Berlinbe ment s ott alkalmasint komoly alkudozások történek a fejedelem- ség jövőndözé felett. Közönséges a vélemény, hogy a porosz király fogja átvenni a két Hohenzollern fejedelemiség kormányát.

HIVATALOS HIRDETÉSEK.

Köröztetés. 2-3 R. P. K. Heves megye felírása következtében egy héti fogságra ítélt Szegő Katalin Hadasi Todor nejének személyes leírása, azonnali elfogatása végett köröztek. A nevezett nő: barna piros ábrázatu, fekete szemü, gesz- tene szín hajú, vékony szemöldökü, rendes orru, mintegy 48 éves, ruházata közönséges, beszél: magyarul. Kelt Budapesten, decemb. 23-kán 1848.

Csödszünetetés. 10240 Debreczen városa feljelentése szerint kebelbeli fűszeres keres- kedő Szentpéteri János, ki ellen f. é. november 27-én törvényszéke e- lött csöd nyitattott, hitelezőivel barátságosan kiegyezkedvén, s en- nek folytán a csöd bíróság megszűntnek nyilvánítottván, ugyanez- zennel közhírré tetetik. Kelt Budapesten decemberhó 18-án 1848.

Bírói árverés. Folyó évi december 28-kán d. u. 2 órakor, a váltótörvényszék 13509. sz. a. végzése következtében, Pesten a nyári utcai fekete bak- náli vendégfogadóban fognak 200 akó fehér és 24 akó veres ó-borok, 2 ló, hintó és 1 magyar szekér, bírói árverés útján eladatni. Pest, december 23 kán 1848.

Hirdetmény. Pest város közönsége alapítványi ajánlataival jogot nyert ar- ra, miszerint az országos hadi fő tanodába díj fizetés terhe nélkül két növendéket ajánlhasson a kormánynak. Ennek eszközölheteséül azon helybeli lakosok, kik szükséges tulajdonokkal és előismeretekkel ellátott gyermekeiket sz érintett intézetbe fölvetetni ohajtanák, köz- gyűlési 17363 számú határozat nyomán felszólítottanak, hogy folya- modványaikat a gyermekek képességét bizonyító okiratokkal hanyat-

ló hónap 27-ik napjáig alulírtnak (a Leopold utcában 223. sz. a.) beadni szívekedjenek. Kelt Pesten, dec. 21. 1848. Kacsovics Lajos, v. tanácsnok.

Árverés. 1849-dik évi januar 2-dik napján Budán a tabáni horgony ut- czán Ferdinandi házbán bírói végrehajtás után különböző felezi- rok és konyha eszközök reggeli kilenc órakor elfognak árvereztetni. Máry Károly, tanácsnok mint végrehajtó bíró.

Pályázat. Szabadka városban a gymnasialis iskolák igazgatóság állomá- sának, mellyel 500 pengő forintnyi évdíj jár, — világi egyennel köz- gyűlésileg határozott betöltéséül, csöd, s választási határnapul 1849-ki januar 13-a tüzetvén ki; mind azon világi egyének, kik ezen állomasra magokban képességet s hivatást érznek ezennel felhiva- tnak, hogy e részbeni folyamodványaikat a csöd előtti határnapig a városi elnöks ghez nyujtsák be. Kelt Szabadka városban 1848-ki évi dec 13-án tartott közgyűlésből.